

2016

MERKEZİ KURUMLAR
FAALİYET
RAPORU

T.C.
ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK
BAKANLIĞI
MEKANSAL PLANLAMA
GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

Bütünleşik Kentsel Gelişme Stratejisi ve Eylem Planı
KENTGES (2010-2023)
Merkezi Kurumlar
2016 Yılı
Faaliyet Raporu

Çevre ve Şehircilik Bakanlığı
Mekânsal Planlama Genel Müdürlüğü
KENTGES İzleme Birimi

İçindekiler

Giriş.....	1
Hedef 1: Mekânsal Planlama Sistemini Güçlendirmek.....	3
Hedef 2: Yerleşmelerde Sürdürülebilir Bir Mekânsal Gelişme Sağlamak	11
Hedef 3: Sürdürülebilir ve Çeşitlendirilmiş Arsa ve Konut Üretimini ve Sunumunu Gerçekleştirmek..	13
Hedef 4: Merkezi İş Alanlarının, Alt Merkezlerin ve Mahalle Merkezlerinin Sürdürülebilir Politikalarla Geliştirilmesini ve Canlandırılmasını Sağlamak	19
Hedef 5: Sürdürülebilir Kentsel Ulaşım Sistemini Oluşturmak.....	20
Hedef 6: Kentsel Altyapı Plan, Proje ve Yatırımlarını Mekânsal Planlarla Bütünleştirmek	22
Hedef 7:Yerleşmelerde Sosyal Donatı ve Hizmetlerin Dengeli Dağılımını Sağlamak	25
Hedef 8: Mekânsal Planlarda Açık ve Yeşil Alanları Sistem Bütünlüğü İçinde Geliştirmek	25
Hedef 9: Doğal ve Kültürel Varlık ve Değerlerin Korunmasını Sağlamak	27
Hedef 10: Sosyal, Kültürel ve Ekonomik Boyutlarla Bütünleşik Bir Kentsel Yenileme ve Dönüşümü Sağlamak.....	33
Hedef 11: Afet ve Yerleşme Risklerini Azaltmak	34
Hedef 12: Yaşam ve Mekân Kalitesi Yüksek, Güvenli Yerleşmeler Oluşturmak	40
Hedef 13: Kent Kimliğini Korumak ve Geliştirmek	41
Hedef 14: Kentlerde, Çevre Duyarlı Bir Yaşam Ortamı Oluşturmak.....	41
Hedef 15: Göç Veren Yerleşmeleri ve Kırsal Kesimi Güçlendirerek Göçü Yönlendirmek.....	46
Hedef 16: Kentlerde Toplumsal Dayanışmayı, Bütünleşmeyi ve Hoşgörüyü Artırmak	48
Hedef 17: Muhtaçların ve Dezavantajlı Grupların Kentsel Hizmetlerden Yararlanabilmesi için Gerekli Önlemleri Almak.....	49
Hedef 18: Mekânsal Planlama Süreç ve Kararlarında Katılım ve Denetimi Sağlamak.....	51
Hedef 19: Kent Kültürünü, Kentlilik Bilincini, Aidiyet Duygusunu Geliştirmek ve Kentli Hakları Konusunda Farkındalık Oluşturmak	52

Giriş

Kentleşme ve imar konularında merkezi ve yerel idareler için bir yol haritası olan ve kısaca KENTGES olarak adlandırılan “Bütünleşik Kentsel Gelişme Stratejisi ve Eylem Planı (2010–2023)” Yüksek Planlama Kurulu’nun 25.10.2010 tarih ve 2010/34 sayılı kararı ile kabul edilmiş ve 4 Kasım 2010 tarih ve 27749 sayılı Resmi Gazetede yayımlanmıştır.

KENTGES ana hatlarıyla, ulaşım, altyapı, konut ve arsa sunumu, afetlere hazırlık, koruma, iklim değişikliği, yaşam kalitesi, sosyal politikalar ve katılım konularında merkezi ve yerel düzeyde yapılacak iş ve işlemleri belirlemektedir.

Kurumların “ortak uygulama sorumluluğundaki” bir strateji belgesi olan KENTGES, Çevre ve Şehircilik Bakanlığının koordinasyonunda, İçişleri Bakanlığı, Kalkınma Bakanlığı, Kültür ve Turizm Bakanlığı, Başbakanlık Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığı, Türkiye Belediyeler Birliği Genel Sekreterliği ve Vilâyetler Hizmet Birliği Genel Sekreterliği’nin üst düzey temsilcilerinden oluşan “İzleme ve Yönlendirme Kurulu” tarafından yürütülmekte ve izlenmektedir.

Hedef yılı 2023 olan KENTGES merkezi ve yerel pek çok kurum ve kuruluşun sorumluluğunda ilerlemekte olup, eylemlerin gerçekleştirilmesi yönünde şimdiden büyük adımlar atıldığı görülmektedir. Bu başarıda sorumlu kurum ve kuruluşlar tarafından yapılan çalışmalar büyük önem taşımaktadır.

KENTGES izleme yapısında Belediye eylemleri anket yöntemiyle, merkezi kurum eylemleri ise kurumların yaptıkları faaliyetlerin raporlanması ile izlenmektedir. Bunun yanı sıra KENTGES İzleme Birimince sorumlu kurum ve kuruluşlarla birebir iletişim sağlanarak ilerleme takip edilmektedir.

19 hedef ve 42 stratejiyi temel alan KENTGES kapsamında merkezi ve yerel idarelerin sorumluluğunda olan 100 adet¹ eylem yer almakta olup bunlardan 78 adedi merkezi kurumların sorumluluğundadır. Bu rapor, merkezi kurumların sorumluluğundaki eylemlerin durumlarını ve uygulanma düzeylerini, kurumların açıklamaları ve yapılan görüşmelerle elde edilen gelişmeler neticesinde ortaya koymaya çalışmaktadır. Bu eylemler kurumlara göre Çevre ve Şehircilik Bakanlığı 47, İçişleri Bakanlığı 7, Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığı 6, Kültür ve Turizm Bakanlığı 5, Gıda Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı 2, Yüksek Öğretim Kurumu Başkanlığı 2, Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı 2, Orman ve Su İşleri Bakanlığı 2, TÜBİTAK 1, Milli Eğitim Bakanlığı 1, TOKİ 1, Hazine Müsteşarlığı 1 ve Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı 1 adet eylem olarak sıralanmaktadır.

2016 yılı sonu itibarıyla kurumlardan alınan bilgiler doğrultusunda hazırlanan bu faaliyet raporunda 18 adet eyleminin tamamlanmış olduğu, 12 adet kapasite geliştirmeye yönelik eylemin ise eylem döneminde gerekli çalışmaların yapıldığı görülmüştür. Diğer eylemlerin gerçekleştirilmesine ilişkin ise bugüne kadar yapılanlar raporlanmış olup çalışmalar devam etmektedir.

2011-2016 uygulama döneminde; Çevre ve Şehircilik Bakanlığının kurulması ile Bakanlıkların kurumsal yapıları ile görev tanımlarındaki değişiklikler, şehirleşme gündeminde yaşanan gelişmeler, Habitat III Konferansı sonuç belgesi “Yeni Kentsel Gündem”in yayınlanması, 10. Kalkınma Planının yayınlanması, 6360 sayılı Kanun sonrası 30 ilin büyükşehir olması, belediyelerin hizmet kapasitelerinin geliştirilmesine ve yönlendirilmesine yönelik sürdürülen çalışmaların yanı sıra Şehircilik Şurasının gerçekleştirilmesi nedeniyle KENTGES Eylemlerinin güncellenmesi çalışmaları sürdürülmektedir.

Bu süreçte eylemlerde sorumlu ve ilgili tüm kamu kurum ve kuruluşlarına hedeflere ulaşmada verdikleri katkı için teşekkür eder, önümüzdeki dönemde de yaşanabilir kentlere ulaşmak için kentleşme ve imar konularında merkezi ve yerel idareler için bir yol haritası olan KENTGES’in hayata geçirilmesine katkıda bulunulmasını dileriz.

¹ Beş adet eylem kurumsal yapılanmadaki değişikliklerden dolayı iki farklı kurum kuruluş tarafından yürütülmektedir.

Hedef 1: Mekânsal Planlama Sistemini Güçlendirmek

STRATEJİ 1.1: KENTSEL VE KIRSAL YERLEŞMELERİN MEVCUT DURUMLARININ İYİLEŞTİRİLEREK SAĞLIKLI, GÜVENLİ VE DÜZENLİ GELİŞİMİNE YÖNELİK, BÜTÜNCÜL DEĞERLENDİRMEYE OLANAK SAĞLAYAN MEKÂNSAL PLANLAMA, KENTLEŞME VE İMAR KONULARINDA KAPSAMLI BİR ÇERÇEVE YASA ÇIKARILACAKTIR.

Eylem 1.1.1: Şehircilik ve Mekânsal Planlama Çerçeve Yasası hazırlanacaktır.			
<p>Açıklama: Mekânsal planlarda her ölçekte, yörenin gerektirdiği özgünlükte ve farklı plan türlerinde; bütüncül ve kademeli birliktelik ilkesine uyulması, koruma-kullanma dengesinin kurulması, genel kabul gören bir içerik, karar ve plan dilinin geliştirilmesi; afet, koruma ve çevre gibi konularda politika ve bilimsel gelişmeler ile uyumlu olan yeni bir mekânsal planlama anlayışının oluşturulması öngörülmektedir.</p> <p>Mekânsal planlama süreci; katılımı, müzakereciliği, disiplinler arası yaklaşımı, geri besleme, izleme, denetim ve öz denetim mekanizmalarını esas alan bir yapısal ve stratejik süreç tasarımı içermelidir. Mekânsal planların uygulanabilirliğini sağlamak amacıyla, farklı tür ve düzeylerin gerektirdiği yeni uygulama araçlarının mevzuat ve planlara kazandırılması gerekli görülmektedir. 2009 Kentleşme Şurası Komisyon Raporları ve Sonuç Bildirgesi, KENTGES çalıştay dokümanları ve Çevre ve Şehircilik Bakanlığınca önceki yıllarda yapılan ve kamu kuruluşlarınca üzerinde mutabakat sağlanan mevzuat hazırlıklarının da dikkate alınmasında fayda görülmektedir.</p>			
Sorumlu kuruluş	İlgili kuruluşlar	Gerçekleşme dönemi	Eylem türü
Çevre ve Şehircilik Bakanlığı	Orman ve Su İşleri Bakanlığı, Kültür ve Turizm Bakanlığı, İçişleri Bakanlığı, Bilim Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı, Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı, Ulaştırma Bakanlığı, Kalkınma Bakanlığı, Belediyeler, İl Özel İdareleri, Üniversiteler, Meslek Odaları	2010-2014	MD

Yapılan Çalışmalar:

644 sayılı KHK kapsamında yer alan hükümlere ilave olarak 6306 sayılı Afet Riski Altındaki Alanların Dönüşümü Hakkında Kanun ile afet riski altındaki alanlar ve yapıların tespit edilmesi ve kentlerin sağlıklı ve güvenli yaşam çevrelerine dönüştürülmesi amaçlanmıştır.

3194 sayılı İmar Kanunu'nda 12/7/2013 tarihinde yapılan değişiklik (6495) ile arazi kullanımı ve yapılaşmada sadece mekânsal strateji planları, çevre düzeni planları ve imar planları kararlarına uyulur denilerek planlamada kademeli birliktelik ilkesi yeniden tanımlanmış; alt kademe planların üst kademe planlara uyumu için belli bir süre öngörülmüş; planların ilanı yeniden düzenlenmiş; coğrafi verilerin tek bir merkezde kayıt altına alınarak iş ve işlemlerde bu verilerin esas alınması sağlanmış; plan müelliflerinin de plana ilişkin kurum görüşü alabilmesi sağlanarak, kurumlara görüş bildirmeleri için süre tahdidi getirilmiş; kentsel asgari standartların çevre düzeni planı ile belirlenebilmesi sağlanmış; Bakanlığa imar mevzuatına aykırılık hakkında işlem tesis etme yetkisi verilmiş; köylerdeki yapılara işyeri açma ve çalışma izni verilmesine ilişkin esaslar belirlenmiş; Bakanlığa enerji verimli, iklim duyarlı ve ekolojik özellikli plan ve projeler hazırlama, bu nitelikli yapılar inşa etme veya bu amaçla uzun vadeli kredi desteği sağlama görevi verilmiş; plan müelliflerinin hakları belirginleştirilmiş;

idare bünyesinde yapıların estetiği ile ilgili karar almak üzere mimari estetik komisyonunun kurulması sağlanmıştır.

Mekânsal Planlar Yapım Yönetmeliği 14.06.2014 tarih ve 29030 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir. Yönetmelik 3194 sayılı İmar Kanunu ve 644 sayılı KHK uyarınca getirilen mekânsal strateji planı, bütünleşik kıyı alanı planı, kentsel tasarım projesi kavramlarına açıklık getirmekte ve tanımlamaktadır. Yönetmelik genelde belediyelerin, il özel idarelerin, bakanlıkların ve diğer idarelerin plan yaparken uyması gereken esasları belirlemektedir. Planlar yapılırken hangi esasların dikkate alınacağını, ne tür araştırma ve analizler yapılacağını, hangi verilerin elde edileceğini hükme bağlamaktadır. Özellikle afet ve diğer kentsel risklerle ilgili araştırma, etüt ve çalışmaların yapılması ve planlarda araştırmalara göre gerekli risk azaltıcı tedbirler alınması gerektiği belirtilmektedir.

Ayrıca 3194 sayılı İmar Kanunu ve ilgili Yönetmeliklerine ilişkin revizyon çalışmaları devam etmektedir.

STRATEJİ 1.2: KAMU KURUM VE KURULUŞLARI TARAFINDAN KENTLEŞME VE İMARA YÖNELİK MEKÂNSAL PLANLAMA ÇALIŞMALARININ UYUM VE KOORDİNASYONU MERKEZİ DÜZEYDE FAALİYET GÖSTEREN DÜZENLEYİCİ VE DENETLEYİCİ BİR KURUM TARAFINDAN SAĞLANACAKTIR.

Eylem 1.2.1: Bayındırlık ve İskân Bakanlığı yeniden yapılandırılacaktır.			
EYLEM TAMAMLANMIŞTIR.			
Açıklama: Mekânsal planlama ve uygulama bütünlüğünü sağlamak amacıyla; Bayındırlık ve İskân Bakanlığının yeniden yapılandırılarak, mekânsal planlama alanında yetkili tüm kurum ve kuruluşlar arasında uyum ve koordinasyonu sağlayan, şehircilik ilkeleri ile yerleşme ve yapılaşmaya ilişkin kentleşme ve imar konularında usul ve esasları belirleyen, uygulanmasını sağlayan, gerektiğinde uygulayan, yerel yönetimlere rehberlik eden ve denetleyen yeni bir yapıya dönüştürülmesi öngörülmektedir.			
Sorumlu kuruluş	İlgili kuruluşlar	Gerçekleşme dönemi	Eylem türü
Çevre ve Şehircilik Bakanlığı	Kalkınma Bakanlığı	2010-2014	KY

Yapılan Çalışmalar:

04.07.2011 tarihli ve 27984 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan 644 sayılı Çevre ve Şehircilik Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname ile Çevre ve Şehircilik Bakanlığı kurulmuştur.

STRATEJİ 1.3. MEKÂNSAL PLANLAMA VE İMAR FAALİYETLERİ, PLAN KADEMELERİ ARASINDAKİ UYUM GÖZETİLEREK ETKİN İZLEME VE DENETLEME MEKANİZMALARINI ARACILIĞIYLA YÖNLENDİRİLECEKTİR.

Eylem 1.3.1: Etkin bir izleme ve denetleme mekanizması kurulacaktır.			
EYLEM TAMAMLANMIŞTIR.			
Açıklama: Mekânsal planlama, uygulama ve yapılaşma faaliyetlerinin mevzuata uygunluğunun ve bu faaliyetler için kullanılan kamu kaynaklarının kamu yararı gözetilerek katılımcı, saydam ve etkin biçimde kullanılmasının sağlanabilmesi amacıyla mevzuatta denetim, özdenetim ve izleme mekanizmalarının kurulması, denetim kavramının tüm sürecin denetimi olarak tasarlanması ve			

farklı yetki kullanımları arasında ilke, esas ve stratejiler kapsamında uyum ve koordinasyonun kurulması gerekmektedir.

Sorumlu kuruluş	İlgili kuruluşlar	Gerçekleşme dönemi	Eylem türü
Çevre ve Şehircilik Bakanlığı	İçişleri Bakanlığı, Orman ve Su İşleri Bakanlığı, Kültür ve Turizm Bakanlığı, Bilim Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı, Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı, Ulaştırma Bakanlığı, Kalkınma Bakanlığı, TOKİ	2010-2014	MD

Yapılan Çalışmalar:

Çevre ve Şehircilik Bakanlığınca 644 sayılı KHK kapsamında yer alan hükümlere ilave olarak 3194 sayılı İmar Kanunu'nun 8. maddesinde 12/7/2013 tarihinde yapılan değişiklik (6495) sonucunda mekânsal planlamada etkin bir izleme ve denetleme mekanizması tanımlanmıştır.

Bu kapsamda "Bakanlık; ilgili idareler, kamu kurum ve kuruluşları ile gerçek ve tüzel kişiler tarafından yapılan mekânsal planlamaya, harita ve parselasyona, etüt ve projelendirmeye, yapı ruhsatı ve yapı kullanma izni düzenlemeye, enerji kimlik belgesi hazırlanmasına ilişkin iş ve işlemler ile yapı malzemelerini; denetlemeye, aykırılıklar hakkında işlem tesis etmeye, aykırılıkları gidererek mevzuata uygun hale getirmeye yönelik değişiklik yapmaya ve onaylamaya, yapı tatil tutanağı tanzim etmeye, mühürlemeye, yıkım kararı almaya ve yıkımı gerçekleştirmeye, ilgililer hakkında idari yaptırım kararı vermeye yetkilidir." hükmü getirilmiştir.

24/06/2013 tarih ve 9364 (2013/17) sayılı Genelge ile planların izlenmesi, incelenmesi ve denetlenmesine dair süreçlere açıklık getirilmiş olup 14/06/2014 tarihinde yürürlüğe giren Mekânsal Planlar Yapım Yönetmeliğinin 35. maddesinde Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüklerinin bu konudaki yetki ve görevleri tanımlanmıştır.

Ayrıca, Mesleki Hizmetler Genel Müdürlüğü ve Yapı İşleri Genel Müdürlüğünce yürütülen çalışma ve eğitim programı ile ilgili teknik personele "İmar denetçiliği belgesi" verilmiştir.

STRATEJİ 1.4. GENİŞLEYEN GÖREV, YETKİ VE SORUMLULUK ALANLARIYLA UYUMLU BİR ŞEKİLDE MEKÂNSAL PLANLAMA VE UYGULAMA İLE İLGİLİ OLARAK YEREL YÖNETİMLERİN KAPASİTELERİ GÜÇLENDİRİLECEKTİR.

Eylem 1.4.1 : *Yerel yönetimlerin kapasitelerinin artırılması ve yeniden yapılandırılması için 5393 Sayılı Belediye Kanunu, 5216 Sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanunu ve 5302 Sayılı İl Özel İdaresi Kanunu'nda ve ilgili diğer yasalarda düzenleme yapılacaktır.*

Açıklama: *Yerel yönetimlerin kurumsal gelişim bütünlüğü içinde mekânsal planlama ve uygulama birimlerinin görev, yetki ve sorumluluk alanlarıyla uyumlu olarak kurumsal yapı, insan kaynakları ve finansal açıdan güçlendirilmesine; farklı alanlarda uzmanlaşmış kadroların mekânsal planlama, uygulama ve denetleme yapabilecek şekilde kapasitelerinin artırılmasına yönelik düzenlemelerin yapılmasına ihtiyaç duyulmaktadır.*

Sorumlu kuruluş	İlgili kuruluşlar	Gerçekleşme dönemi	Eylem türü
İçişleri Bakanlığı	Çevre ve Şehircilik Bakanlığı, Kalkınma Bakanlığı, Belediyeler, İl Özel İdareleri	2010-2014	MD, KY

Yapılan Çalışmalar:

İçişleri Bakanlığınca Avrupa Birliği Fonundan karşılanarak UNDP ile yapılacak olan “Türkiye’de Yerel Yönetim Reformunun Kurumsallaştırılması Programı (LAR III)” konulu projeye 2017 yılı Mart ayında başlanmakta olup, 24 ay içerisinde tamamlanması planlanmaktadır. Bu proje ile Türkiye’de etkin, kapsayıcı, hesap verilebilir ve katılımcı yerel yönetim anlayışının 2003-2013 yılları arasında gerçekleştirilen yerel yönetim reformlarının kurumsallaştırılmasına destek verilerek tesis edilmesi planlanmaktadır.

EYLEM 1.4.2: İl özel idareleri bünyesindeki mekânsal planlama ve uygulama birimlerinin kapasiteleri geliştirilecektir.			
Açıklama: İl Özel İdareleri bünyesinde hazırlanan mekânsal planlar, stratejik planlar ve performans programlarının eşgüdüm ve uyumunun sağlanması için var olan birimlerin güçlendirilmesi gereklidir.			
Sorumlu kuruluş	İlgili kuruluşlar	Gerçekleşme dönemi	Eylem türü
İçişleri Bakanlığı	Çevre ve Şehircilik Bakanlığı, Kalkınma Ajansları, İl Özel İdareleri, Mahalli İdare Birlikleri	2010-2014	KY

Yapılan Çalışmalar:

İçişleri Bakanlığınca “KÖYDES (Köylerin Altyapısının Desteklenmesi) Projesi” kapsamında İl Özel İdareleri bünyesinde Coğrafi Bilgi Sistemi kurulumu çalışmaları devam etmektedir. Projenin 2017 yılı sonunda tamamlanması planlanmaktadır.

EYLEM 1.4.3: Belediyeler bünyesindeki mekânsal planlama birimlerinin kapasiteleri geliştirilecektir.			
Açıklama: Büyükşehir Belediyeleri ve stratejik plan yapmakla sorumlu belediyelerce hazırlanacak mekânsal planlar, strateji planları ve performans programlarının eşgüdüm ve uyum içinde hazırlanması için bu kuruluşlar bünyesinde planlamaya ilişkin olarak var olan çeşitli birimlerin yeniden yapılandırılarak kapasitelerinin artırılması ve bu kapsamda kalmayan diğer belediyelerde öncelikle teknik eleman istihdam edilerek planlama birimlerinin oluşturulması ve kapasitelerinin geliştirilmesi gerekli görülmektedir.			
Sorumlu kuruluş	İlgili kuruluşlar	Gerçekleşme dönemi	Eylem türü
İçişleri Bakanlığı	Çevre ve Şehircilik Bakanlığı, Kalkınma Ajansları, Büyükşehir Belediyeleri ve 50.000 nüfusun üzerindeki belediyeler	2010-2014	KY, KG

Yapılan Çalışmalar:

İçişleri Bakanlığınca “Yerel Bilgi Sistemi Projesi” kapsamında 2017 yılında çalışmalara başlanmakta olup projenin 2020 yılında tamamlanması planlanmaktadır.

EYLEM 1.4.4: Belediyeler ve il özel idarelerindeki teknik elemanlara yönelik mesleki ve teknik eğitim programları düzenlenecektir.

EYLEM DÖNEMİNDE GEREKLİ ÇALIŞMALAR YAPILMIŞTIR.

Açıklama: Yerel yönetimlerdeki teknik elemanların teknik bilgi düzeyleri ve deneyimlerinin yeterli olmaması verilen hizmetlerde etkin ve verimli sonuçlar alınamamasına neden olmaktadır. Yapılacak eğitimlerle yerel yönetimlerin teknik kapasiteleri güçlendirilecek, başarılı, örnek uygulamaların yaygınlaştırılması sağlanacaktır.

Sorumlu kuruluş	İlgili kuruluşlar	Gerçekleşme dönemi	Eylem türü
Çevre ve Şehircilik Bakanlığı	İçişleri Bakanlığı, Milli Eğitim Bakanlığı, Kalkınma Ajansları, Belediyeler, İl Özel İdareleri, Belediyeler Birliği, Üniversiteler	2010-2014	KG

Yapılan Çalışmalar:

Çevre ve Şehircilik Bakanlığınca düzenli olarak İmar, Kıyı, Yapı ve Çevre Uygulamaları Bölgesel Seminerleri ve hizmet içi eğitimler kapsamında düzenli olarak yerel yönetimlerin teknik personeline eğitimler verilmektedir.

STRATEJİ 1.5: ÜLKE GENELİNDE MEKÂNSAL VERİ ÜRETEK VE KULLANAN KURUM VE KURULUŞLAR ARASINDA UYUM VE EŞGÜDÜM ETKİN BİR BİLGİ SİSTEMİ KULLANILARAK SAĞLANACAKTIR.

EYLEM 1.5.1: Ulusal Coğrafi Bilgi Sistemi ve Mekânsal Planlama Portalının kurulmasına ve işletilmesine yönelik düzenlemeler yapılacaktır.

Açıklama: Her kademe ve türdeki mekânsal planlara ve uygulamalara altlık oluşturacak coğrafi veri altyapısı düzenlemeleri için, bu alandaki bilgilerin kurumlar arasında paylaşımına imkân sağlayan ve Bilgi Toplumu Stratejisi "CBS Altyapısı Kurulumu" eylem planı kapsamında Çevre ve Şehircilik Bakanlığınca bir Ulusal Coğrafi Bilgi Sistemi ve Mekânsal Planlama ve Uygulama Portalının kurulması sağlanacaktır. Ayrıca CBS tabanlı mevcut çalışmaların bu portala entegre edilmesine yönelik düzenlemelerin yapılması gerekli görülmektedir.

Sorumlu kuruluş	İlgili kuruluşlar	Gerçekleşme dönemi	Eylem türü
Çevre ve Şehircilik Bakanlığı	Kültür ve Turizm Bakanlığı, Kalkınma Bakanlığı, TÜİK, Tapu Kadastro Genel Müdürlüğü, İller Bankası A.Ş., Kalkınma Ajansları, Belediyeler, İl Özel İdareleri	2010-2014	KY

Yapılan Çalışmalar:

Çevre ve Şehircilik Bakanlığınca "Ulusal Coğrafi Bilgi Sistemi" çalışmaları kapsamında;

- Türkiye Ulusal Coğrafi Bilgi Sistemi (TUCBS) Altyapısı Kurulumu Projesi kapsamında Temel Veri Temaları (Adres, Arazi Örtüsü, Bina, Hidrografya, İdari Birim, Jeodezik Tesisler, Ortofoto, Tapu Kadastro, Topografya, Jeoloji ve Ulaşım) için içerik ve değişim standartları belirlenmiştir.

- Ulusal Coğrafi Veri Portalı hizmete açılmıştır.
- Metaveriler için içerik ve değişim standartları belirlenmiştir.
- Ulusal Coğrafi Bilgi Sistemleri İle Coğrafi Veri Altyapısının Kurulması ve Yönetilmesi Hakkında Yönetmelik 20.03.2015 tarihinde Resmi Gazetede 29301 sayı ile yayınlanarak yürürlüğe girmiştir.
- 08/01/2002 tarihli ve 4736 sayılı Kamu Kurum ve Kuruluşlarının Ürettikleri Mal ve Hizmet Tarifeleri ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Bakanlar Kurulu Karar Taslağı 6 Ekim 2016 Tarihli ve 29849 Sayılı Resmî Gazete yayımlanmıştır.
- Tematik Veri Temaları içerik ve değişim standartları belirleme çalışmaları yapılmaktadır.
- Kurum ve Kuruluşlar, İl Özel İdareleri, Genel Müdürlükler, Büyükşehir Belediyeleri ve Belediyeler ile “Veri Paylaşım Protokol” çalışmalarına devam edilmektedir.

“Mekânsal Planlama Portalı” kapsamında;

- Web tabanlı mekânsal planlama süreci otomasyon yazılımı geliştirilmiştir. Hazırlanan yazılımın test çalışmaları devam etmektedir.
- Sistem; Özel Çevre Koruma Bölgelerinde ve Kayseri İlinde test edilmektedir.
- Elazığ, Ardahan, Kayseri-Talas Belediyeleri ile Kırşehir İlinde pilot çalışma ve veri üretimi yapılmıştır.

EYLEM 1.5.2: Çevre ve Şehircilik Bakanlığınca, mekânsal planlamaya altlık oluşturacak nitelikte, sayısal veri tabanı ve izleme sistemi geliştirilecektir.			
Açıklama: Çevre ve Şehircilik Bakanlığı tarafından geliştirilecek bir format ve içerikte ilgili yerel yönetimlerce hazırlanacak olan kentsel yaşam ve mekân göstergelerini de içerecek sayısal veri tabanı ve izleme sistemlerinin Ulusal Mekânsal Veri Portalı aracılığı ile kamuoyuna açık tutulması ve sürekli olarak güncellenmesi sağlanacaktır.			
Sorumlu kuruluş	İlgili kuruluşlar	Gerçekleşme dönemi	Eylem türü
Çevre ve Şehircilik Bakanlığı	Kalkınma Bakanlığı, TÜİK, Kalkınma Ajansları, Belediyeler, İl Özel İdareleri, Üniversiteler	2010-2023	MD

Yapılan Çalışmalar:

Çevre ve Şehircilik Bakanlığı tarafından;

- Mekânsal planlar için veri standardı belirlenmiştir.
- Plan yapımı için kullanılacak masaüstü yazılım geliştirilmiştir.
- Web tabanlı mekânsal planlama süreci otomasyon yazılımı geliştirilmiştir. Hazırlanan yazılımın test çalışmaları devam etmektedir. Sistem; Özel Çevre Koruma Bölgelerinde ve Kayseri İlinde test edilmektedir.

EYLEM 1.5.3: Kent Bilgi sistemlerinin kurulmasında ve işletilmesinde ikincil mevzuat düzenlemeleri yapılacaktır.			
Açıklama: Kent bilgi sistemlerinin kurulması ve işletilmesinde ikincil mevzuat düzenlemelerinin tamamlanması ve planlamada temel veri olarak kullanılması gerekli görülmektedir.			
Sorumlu kuruluş	İlgili kuruluşlar	Gerçekleşme dönemi	Eylem türü

Çevre ve Şehircilik Bakanlığı	İçişleri Bakanlığı, Kültür ve Turizm Bakanlığı, Belediyeler, İl Özel İdareleri	2010-2014	MD
-------------------------------	--	-----------	----

Yapılan Çalışmalar:

Çevre ve Şehircilik Bakanlığı tarafından;

- Coğrafi Bilgi Sistemi sunucu ve masaüstü yazılımları geliştirilmiştir.
- Bulut Kent Bilgi Sistemi temel modülleri (numarataj, ruhsat, imar, altyapı) geliştirilmiştir.
- Elazığ, Ardahan, Kayseri-Talas Belediyeleri ile Kırşehir İlinde pilot çalışma yapılmıştır. Hazırlanan yazılımların test çalışmalarına başlanmıştır.
- Sistemin geliştirilmesi ve yaygınlaştırılması için Kalkınma Bakanlığı onayı beklenmektedir.
- Bulut Kent Bilgi Sistemi için ilave modüllerin (Altyapı, Bina Bilgi Yönetimi, Bina envanteri, Halihazır harita, İmar, Kamulaştırma, Kent Rehberi, Mezarlık) geliştirilmesi çalışmalarına başlanmıştır.

STRATEJİ 1.6. ÜNİVERSİTELERDE, MEKÂNSAL PLANLAMANIN DİĞER DİSİPLİNLERLE KESİŞEN ALANLARINDA ORTAK PROGRAMLAR OLUŞTURULACAKTIR.

EYLEM 1.6.1: Lisansüstü programlarda disiplinler arası ortak uzmanlık programları oluşturulacaktır.			
Açıklama: Planlama eğitiminde kentsel politika, kamu yönetimi, ekonomi afet yönetimi, altyapı, sakınım, yerel kalkınma, profesyonel yerel yönetim, gayrimenkul yönetimi, sosyal bütünleşme, kültürel mirasın korunması, kentsel arkeoloji, ekoloji, kentsel tasarım, mimarlık, ilgili mühendislik dalları ve hukuk gibi alanlarda disiplinler arası eğitim programlarının oluşturulması ve var olanların geliştirilmesi gerekli görülmektedir.			
Sorumlu kuruluş	İlgili kuruluşlar	Gerçekleşme dönemi	Eylem türü
YÖK	Çevre ve Şehircilik Bakanlığı, Üniversiteler, Meslek Odaları	2010-2014	MD

Yapılan Çalışmalar:

Yüksek Öğrenim Kurumu'nca üniversitelerde halihazırda ağırlıklı olarak Peyzaj Mimarlığı alanında sürdürülmekte olan mekânsal planlama ile ilgili lisansüstü programların disiplinler arası bir niteliğe haiz olduğu görülmüştür. Bu programlara Peyzaj Mimarlığı disiplininin yanı sıra Kamu Yönetimi, Orman Mühendisliği, Harita Mühendisliği, Biyoloji, Hukuk vb. disiplinleri de destek vermektedir.

STRATEJİ 1.7. KENTLEŞME VE İMAR KONULARINDAKİ UYGULAMALAR, AR-GE ÇALIŞMALARI İLE DESTEKLENECEKTİR.

EYLEM 1.7.1: Ar-Ge çalışmalarına dayalı olarak mekânsal planlama ve kentsel tasarım konularında el kitapları hazırlanacaktır.			
Açıklama: Merkezi ve yerel yönetimlerin mekânsal planlama konularında, yapılacak araştırma projelerinin sonuçları da dikkate alınarak plan hazırlama süreci, uygulamanın yönetimi, kentsel politika oluşturma, kentsel tasarım standartları konularında el kitapları hazırlanmasına ihtiyaç duyulmaktadır.			

Sorumlu kuruluş	İlgili kuruluşlar	Gerçekleşme dönemi	Eylem türü
Çevre ve Şehircilik Bakanlığı	Kültür ve Turizm Bakanlığı, Kalkınma Bakanlığı, Üniversiteler, Belediyeler, İl Özel İdareleri, İçişleri Bakanlığı, Meslek Odaları	2010-2014	KG

Yapılan Çalışmalar:

Çevre ve Şehircilik Bakanlığınca eylem kapsamında “Kentsel Tasarım Rehberlerinin Hazırlanması Projesi” yürütülmüştür.

EYLEM 1.7.2: Nitelikli kentsel tasarım plan ve projelerinin elde edilme yöntemleri geliştirilecektir.			
Açıklama: Nitelikli kentsel yaşam çevrelerinin oluşturulabilmesi için kentsel mekân ve yapı projelerinin elde edilmesi, tasarım yarışmaları, katılımcı proje geliştirme süreçleri gibi mekanizmaların uygulanması, bu amaçla merkezi ve yerel yönetimlerin, meslek odaları, üniversiteler ve sivil toplum kuruluşları ile işbirliği yapması önerilmektedir.			
Sorumlu kuruluş	İlgili kuruluşlar	Gerçekleşme dönemi	Eylem türü
Çevre ve Şehircilik Bakanlığı	Belediyeler, İl Özel İdareleri, Üniversiteler, STK’lar, Meslek Odaları	2010-2023	KG

Yapılan Çalışmalar:

Çevre ve Şehircilik Bakanlığınca “Nitelikli Kentsel Tasarım Projelerinin Elde Edilme Yöntemleri Geliştirilmesi” Projesine ilişkin proje teklif formu hazırlanmıştır.

EYLEM 1.7.3: Kentleşme, imar ve mekânsal planlama konularında Ar-Ge faaliyetlerinde bulunacak ulusal düzeyde bir araştırma birimi oluşturulacaktır.			
Açıklama: Kentleşme, imar ve mekânsal planlama konularında araştırma ve geliştirme faaliyetlerinde bulunacak, standart, usul ve esasların oluşturulmasına yönelik, yeniden yapılandırılacak Bakanlık bünyesinde araştırma faaliyetlerinin güçlendirilmesine ihtiyaç vardır.			
Sorumlu kuruluş	İlgili kuruluşlar	Gerçekleşme dönemi	Eylem türü
Çevre ve Şehircilik Bakanlığı	Kalkınma Bakanlığı, Üniversiteler, TÜBİTAK, Meslek Odaları	2010-2014	KY

Yapılan Çalışmalar:

Çevre ve Şehircilik Bakanlığınca Kamu kurumlarının Ar-Ge çalışmaları ile giderilebilecek ihtiyaçlarının karşılanması ve sorunlarının giderilmesi yönündeki ihtiyaçla Ar-Ge Niteliği taşıyan projelerin tespiti ve uygulamaya yönelik çalışmalar başlatılmış olup ilgili birimler ile koordinasyon sağlanarak Kamu Kurumları Araştırma ve Geliştirme Projeleri kapsamında sayılabilecek projelerin tespiti ve sonrasında ihtiyaç Gerekçeleri yeniden değerlendirilerek birimlerin görev tanım ve sorumlulukları kapsamında

TÜBİTAK KAMAG grubuna iletilmiştir. Ancak TÜBİTAK'tan proje önerileri ile ilgili bir çağrıda bulunulmamıştır.

Ülkemizde, Ar-Ge faaliyetlerini destekleyici çeşitli devlet destek ve teşvik mekanizmaları geliştirilmiştir. Ülkemiz için oldukça önem taşıyan bu destek mekanizmalarından biri, Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığınca verilen Ar-Ge destek ve teşvikleridir. Bu destekler ve teşviklerle gerek sanayiciler, gerek akademisyenler, gerekse girişimci ve yatırımcı pek çok kişi nitelikli Ar-Ge projeleri yapmaya teşvik edilmektedir.

Diğer yandan, Ar-Ge çalışmaları ile ilgili olarak Bakanlığımızda her birim kendi faaliyetlerini sürdürmektedir. Bu nedenle Ar-Ge faaliyetlerinde bulunacak ulusal düzeyde bir araştırma birimi oluşturulmasına olan ihtiyaç azalmıştır.

Özellikle Orta Vadeli Plan (OVP) çerçevesindeki tasarruf politikaları nedeniyle de araştırma birimi kurulamamaktadır.

STRATEJİ 1.8: MEKÂNSAL PLANLAMA KONUSUNDA İŞ VE İŞLEMLER BELİRLENECEK ETİK KURALLARA GÖRE YÜRÜTÜLECEKTİR.

EYLEM 1.8.1: Mekânsal planlama alanındaki yönetici ve meslek insanlarının uymaları gereken etik kural ve değerler belirlenecektir.			
Açıklama: Ülkemizde mekânsal planlama ve uygulama sürecinde yer alan yönetici ve meslek insanlarının uymaları gereken yazılı etik kural ve değerlerin geliştirilmesi için planlama alanındaki tüm kurumların, üniversitelerin ve meslek odalarının yer alacağı katılımcı bir model uygulanacaktır.			
Sorumlu kuruluş	İlgili kuruluşlar	Gerçekleşme dönemi	Eylem türü
Çevre ve Şehircilik Bakanlığı	Kamu Etik Kurulu, Kalkınma Bakanlığı, İlgili Bakanlıklar, Üniversiteler, Meslek Odaları	2010-2014	MD

Yapılan Çalışmalar:

Plan Müellifleri ile ilgili yürürlükte olan "Plan Yapımını Yüklenecek Müelliflerin Yeterliliği Hakkında Yönetmelik" in Plan Müelliflerinin Görev ve Sorumlulukları Başlığı altındaki madde-13 'de yer alan hükümler aynı zamanda uyulması gereken etik kurallar olarak da değerlendirilebilecek niteliktedir. Uygulamada karşılaşılabilecek ve Çevre ve Şehircilik Bakanlığına intikal edecek ihtiyaçlar doğrultusunda gerektiğinde meslek odası ile ortak çalışma ve mevzuatta gerekli düzenlemeler yapılacaktır.

Hedef 2: Yerleşmelerde Sürdürülebilir Bir Mekânsal Gelişme Sağlamak

STRATEJİ 2.1: SÜRDÜRÜLEBİLİR KENTSEL GELİŞME SÜRECİNDE MALİYETLERİ DÜŞÜREN, KAYNAKLARI VERİMLİ KULLANAN VE YAYILMAYI ÖNLEYEN BİR KENT MAKROFORMU DESTEKLENECEKTİR.

EYLEM 2.1.1: Yerleşmelerde dengeli gelişen ve kontrollü büyüyen kent makroformunun

desteklenmesine yönelik hukuki düzenlemeler yapılacaktır.			
EYLEM TAMAMLANMIŞTIR.			
Açıklama: Sürdürülebilir bir yerleşme mekânsal yapısının oluşturulması için kentleşme, imar ve mekânsal planlama mevzuatında ilke ve esasların belirlenmesi ve uygulama araçlarına ilişkin yeni düzenlemeler yapılması gerekmektedir.			
Sorumlu kuruluş	İlgili kuruluşlar	Gerçekleşme dönemi	Eylem türü
Çevre ve Şehircilik Bakanlığı	Belediyeler, İl Özel İdareleri, Üniversiteler, Meslek Odaları	2010-2014	MD

Yapılan Çalışmalar:

Çevre ve Şehircilik Bakanlığınca Mülga Plan Yapımına Ait Esaslara Dair Yönetmelikte yer alan ve kent makroformunun kontrolü bakımından sorunlar yaratabilen “mevzi imar planı”nın bir planlama aracı olarak kullanılmasından vazgeçilmiş ve Mekânsal Planlar Yapım Yönetmeliğinde bu plan türüne yer verilmemiştir.

Bu doğrultuda, yerleşmelerin dengeli ve kontrollü gelişip büyüyen kent makroformunun desteklenmesi konusunun, kent makroformu tipolojileri kapsamında; hem “bölge veya havza bazında” hem de “il bazında” hazırlanan Çevre Düzeni Planlarında da ele alınması ve “kentsel alan gelişme senaryoları, plan kararları ve plan notları” bağlamında ve her bir plan özelinde değerlendirilmesi gerektiği düşünüülerek, Mekânsal Planlar Yapım Yönetmeliğinin 8/11 maddesinde “Planlı ve sağlıklı gelişimin sağlanması için, alışveriş merkezleri, sanayi, depolama, lojistik bölgeler gibi büyük alan kullanımına sahip alanların yer seçiminde, yerleşmelerin gelişme yönü, nüfus ve yapı yoğunlukları, ulaşım sistemi gibi özellikleri dikkate alınarak gerekli analiz çalışmaları yapılır; bu çalışmalar değerlendirilerek planlar hazırlanır”, 9/2 maddesinde ise “Plan raporunda, planın türü, ölçeği, kapsamı ve özelliğine göre; ... mekânın etkin kullanılması, ... alan kullanım dağılımı tablosu gibi hususlarda açıklamalara yer verilir.” hükmüne; ayrıca Yönetmeliğin araştırma ve analiz başlıklı 8. maddesinde, Çevre Düzeni Planlarına Dair Esasların içeren 19. maddesi, İmar Planı İlkeleri başlıklı 21. maddesi ile 23. maddesinde; dengeli gelişen kent makroformunu destekleyecek ilke, analiz, etüt ve araştırmalara yer verilmiştir.

EYLEM 2.1.4: Arsa ve arazi spekülasyonunun önlenmesi ve denetimi için yasal düzenleme yapılacaktır.			
Açıklama: Arsa spekülasyonunu önleyecek, denetim altına alacak ve kentsel rantın kamu yararına kullanılmasını hızlandıracak yasal düzenleme yapılması, arsa ve araziler üzerindeki vergilendirme ve diğer araçların bu kapsamda yeniden düzenlenmesi gerekli görülmektedir.			
Sorumlu kuruluş	İlgili kuruluşlar	Gerçekleşme dönemi	Eylem türü
Çevre ve Şehircilik Bakanlığı	Maliye Bakanlığı, Üniversiteler, Meslek Odaları	2010-2014	MD

Yapılan Çalışmalar:

Çevre ve Şehircilik Bakanlığınca arsa ve arazi spekülasyonunun önüne geçilmesi için değerleme ilkelerini düzenleyen yasal düzenleme çalışmaları için görüşler alınmaktadır. Bu yasal düzenlemenin şekli Güneydoğu Anadolu Projesi (GAP) ve Konya Ovası Projesi (KOP) Örnek İmar Uygulamaları sonucunda netliğe kavuşacaktır.

Hedef 3: Sürdürülebilir ve Çeşitlendirilmiş Arsa ve Konut Üretimini ve Sunumunu Gerçekleştirmek

STRATEJİ 3.1: KONUT VE ARSA SUNUMU ÇEŞİTLENDİRİLECEK VE DESTEKLENECEKTİR.

EYLEM 3.1.1: Farklı gelir grupları için, plan kararları, yöresel doku ve mimariye uygun konut üretilecektir.			
EYLEM DÖNEMİNDE GEREKLİ ÇALIŞMALAR YAPILMIŞTIR.			
Açıklama: Yerleşmelerin nazım plan kararları ve özgün dokuları ile uyumlu olarak, farklı gelir gruplarının ödeme gücü ve beklentilerine uygun konut üretiminin sağlanması, uygun finansman olanaklarının geliştirilmesi, desteklenmesi ve çeşitlendirilmesi hedeflenmektedir.			
Sorumlu kuruluş	İlgili kuruluşlar	Gerçekleşme dönemi	Eylem türü
TOKİ	Çevre ve Şehircilik Bakanlığı, Maliye Bakanlığı, Belediyeler, İl Özel İdareleri	2010-2014	KG

Yapılan Çalışmalar:

Toplu Konut İdaresi Başkanlığı'nca "2020 yılına kadar 250 bin konut üretilmesi ve bunun %40'ının kentsel dönüşüm kaynaklı olması" hedefi doğrultusunda, konut üretim çalışmalarına devam edilmektedir.

2016 yılı ikinci çeyrek sonu itibari ile dar ve orta gelir grubuna yönelik 311.630 adet, alt ve yoksul gelir grubuna yönelik 148.864 adet konut üretilmiştir.

Kentsel dönüşüm özelinde ise 2002 yılından günümüze kadar 54 il ve 118 ilçede toplam 183 adet kentsel dönüşüm projesi başlatılmış olup; tamamlanan 53 proje kapsamında üretilen 111.474 konutun 68.254'ü hak sahiplerine teslim edilmiştir.

Söz konusu konut projeleri, vatandaşların sosyal ihtiyaçlarına cevap verecek şekilde tasarlanarak; sosyal donatı, çevre düzenlemeleri ve estetiği gözetilen konforlu yaşam alanlarını öne çıkaran projeler düzenlemeler şeklinde geliştirilmektedir.

Kentsel dönüşüm de dâhil konut projelerine yönelik kentsel tasarım çalışmaları; halkın sosyo-ekonomik profili, yerel mimari doku, mahalle kültürü ve yatay mimari anlayışıyla şekillendirilmektedir.

Önümüzdeki süreçte gerçekleştirilecek konut projelerine rehber teşkil etmek üzere, İdare tarafından şu ana kadar gerçekleştirilen projelerden etkilenen vatandaşların "memnuniyet düzeyinin" ölçülmesine yönelik olarak farklı illerden seçilen proje alanlarında anket çalışması yapılarak; elde edilen sonuçlar planlama, tasarım ve projelendirme çalışmalarını yürüten birimlerle paylaşılmaktadır.

Orta ve alt gelir grubu ile yoksullara yönelik sosyal konut üretimine hız verilmiş olup, projenin yapılacağı ildeki vatandaşların gelir düzeyleri dikkate alınarak uzun vadeli konut satışına devam edilmektedir.

Geliştirilen konut projelerinde dezavantajlı gruplara (engelliler, şehit ve maluller, emekliler) belirli oranlarda öncelik tanınmaktadır.

EYLEM 3.1.2: Konut kooperatiflerinin arsa ve finansman temin biçimlerinin araştırılması, konut sunumunun çeşitlendirilmesi ve etkinleştirilmesi için düzenleme yapılacaktır.			
Açıklama: Mevcut konut kooperatiflerinin konut sunum biçimlerinin çeşitlendirilmesi ve yönetim sisteminin daha etkin çalışabilmesi ve ortaklarının hak ve çıkarlarının daha iyi korunabilmesini sağlamak üzere ek tedbirlerin alınması gerekmektedir.			
Sorumlu kuruluş	İlgili kuruluşlar	Gerçekleşme dönemi	Eylem türü
Çevre ve Şehircilik Bakanlığı	TOKİ, Belediyeler, İl Özel İdareleri	2010-2017	MD

Yapılan Çalışmalar:

Çevre ve Şehircilik Bakanlığı tarafından bu eylem ile benzer içerikli olan 10. Kalkınma Planı 2016 Yılı Programında yer alan 458 nolu "Konut yapı kooperatifliğinin desteklenmesi amacıyla kredilendirme gibi yöntemler geliştirilecek ve kooperatiflerin şeffaflığı artırılacaktır." Tedbir kapsamında bu konuda yapılması planlanmış, yapılmakta olan ve yapılması düşünülen faaliyetler hakkında ilgili kurumlara bilgi sorulmuş olup, Gümrük ve Ticaret Bakanlığı; Bakanlıklarınca hem yeni Kooperatifler Kanunu hem de Kooperatif Bilgi ve Denetim Sistemi Projesi (KOOP-BİS) ile bu tedbire katkıda bulunulduğu, Kooperatif Bilgi ve Denetim Sistemi Projesi ile kooperatif ve üst kuruluşları ile ilgili olarak politika üretilmesinde yararlanılacak olan ekonomik, mali ve hukuki bilgilerin uygun bir veri tabanında ayrıntılı olarak istatistiki, denetimi yapılması, kooperatiflerle ilgili bazı hizmetlerin elektronik ortamda online olarak verilmesinin sağlanması, burada toplanan verilerin diğer kamu kuruluşlarıyla karşılıklı olarak paylaşılmasının hedeflendiğini bildirmiştir.

EYLEM 3.1.3: Konut kooperatiflerine alt yapısı hazır arsa sağlanması için düzenleme yapılacaktır.			
Açıklama: Dar gelirlilere yönelik olarak konut kooperatiflerinin arsa edinmelerine imkân sağlayacak arsa üretim modellerinin geliştirilmesi ve hukuki düzenlemelerin yapılması gerekmektedir.			
Sorumlu kuruluş	İlgili kuruluşlar	Gerçekleşme dönemi	Eylem türü
Çevre ve Şehircilik Bakanlığı	TOKİ, Belediyeler, İl Özel İdareleri	2010-2023	MD

Yapılan Çalışmalar:

Yürütülen bir çalışma bulunmamaktadır.

EYLEM 3.1.4: İnşaat maliyetlerini ve sürelerini düşürecek yeni süreç ve yapım teknolojilerinin özendirilmesi için düzenlemeler yapılacaktır.			
Açıklama: Mevcut yapım süreçleri uzun ve karmaşık bir yapıda olduğundan maliyeti ve inşaat süresini azaltarak ekonomik ve etkin konut üretimine yönelik yeni süreç ve yapım teknolojilerinin teşvik edilmesine ihtiyaç duyulmaktadır.			
Sorumlu kuruluş	İlgili kuruluşlar	Gerçekleşme dönemi	Eylem türü

Çevre ve Şehircilik Bakanlığı	TOKİ, Üniversiteler	2010-2023	MD
-------------------------------	---------------------	-----------	----

Yapılan Çalışmalar:

Çevre ve Şehircilik Bakanlığınca; taşıyıcı sistemi betonarme prefabrik olarak projelendirilen 8 adet yurt binasının yapım aşamasında karşılaşılan sıkıntılar ve yatırımcı kuruluşun olumsuz görüşleri nedeniyle, kamu binalarında söz konusu sistemin uygulanmasının ekonomik ve etkin olmadığı tespit edilmiştir. Kamu Kurum ve Kuruluşlarına ait İdari Binaların gereğinden büyük olması maliyetleri de artıracığından, kamuya ait idari yapıların asgari standartlarının belirlenmesi için Kalkınma Bakanlığı, Maliye Bakanlığı ile koordineli İdari Hizmet Binaları mekân ihtiyaçları ile ilgili rehber hazırlanması çalışmaları devam etmektedir.

EYLEM 3.1.5: Konut alanlarında yönetim modelleri geliştirilecektir.			
Açıklama: Kentsel mekân ve yaşam kalitesinin artırılması amacıyla mevcut dokuda apartman, yapı adası bütünü, site, toplu konut, mahalle, semt vb. ölçeklerde örgütlenme, katılımcı yönetim, bakım, işletme ve finansman modellerine yönelik mevzuat düzenlemelerinin yapılmasına ihtiyaç duyulmaktadır.			
Sorumlu kuruluş	İlgili kuruluşlar	Gerçekleşme dönemi	Eylem türü
Çevre ve Şehircilik Bakanlığı	TOKİ, Belediyeler, İl Özel İdareleri	2010-2014	MD

Yapılan Çalışmalar:

Çevre ve Şehircilik Bakanlığı Altyapı ve Kentsel Dönüşüm Hizmetleri Genel Müdürlüğünce hazırlanan SüPerKent Standardı ile 634 sayılı Kat Mülkiyeti Kanunu kapsamında oluşturulan toplu yapı yönetimleri projenin yaşam döngüsü içinde sürdürülebilirlik hedeflerini sağlamasında proje ekibinin en önemli araçlarından birisidir. Projeler için Toplu Yapı Yönetimi Planı etap bazında oluşturulacaktır. Bu planlarda projenin diğer hedefleri yanında sürdürülebilirlik hedefleri de belirlenecektir. Bu planda alandaki istihdam yapılanması organizasyonu da yer alacaktır. Bu çerçevede alandaki istihdam dağılımını gerçekleştirecektir. Alandaki iş çeşitliliğini bu planda yansıtacaktır, yenilikçi ve yeşil teknolojilere yönelik uygulamaları bu planda detaylandıracaktır.

STRATEJİ 3.2: ARSA VE ARAZİ DÜZENLEMESİ UYGULAMALARINDA DENGELİ VE ADİL DAĞITIM SAĞLANMASINA ÖZEN GÖSTERİLECEK, DÖNÜŞÜM UYGULAMALARI DÂHİL OLMAK ÜZERE YENİ UYGULAMALARIN GELİŞTİRİLMESİ SAĞLANACAKTIR.

EYLEM 3.2.1: Arsa ve arazi düzenlemelerine ilişkin mevzuat; değer esaslı düzenleme yönteminin geliştirilmesini, Emsal, Düzenleme Ortaklık Payı ve Kamu Ortaklık Payı ilişkisinin kurulmasını ve kamu arazilerinin değerlendirilmesini sağlayacak biçimde yeniden düzenlenecektir.
Açıklama: Emsal ile düzenleme ortaklık payı ilişkisinin kurulması ve değer esaslı yönteminin kullanılması, düzenleme ortaklık payı ve kamu ortaklık payına konu yerlerin yeniden düzenlenmesi, yol ve tescil harici diğer yerlerden ihdasların Tapu Kanunu ve İmar Kanunu çerçevesinde yeniden düzenlenmesi gerekmektedir.

Sorumlu kuruluş	İlgili kuruluşlar	Gerçekleşme dönemi	Eylem türü
Çevre ve Şehircilik Bakanlığı	İçişleri Bakanlığı, Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğü, Belediyeler, İl Özel İdareleri, Üniversiteler, Meslek Odaları	2010-2014	MD

Yapılan Çalışmalar:

Arsa ve Arazi düzenlemesine ilişkin mevzuat çalışmaları devam etmektedir. Değer esaslı düzenleme yönteminin geliştirilmesine yönelik GAP projesi alanında Adıyaman-Gölbaşı İlçesi, KOP proje alanında ise Konya-Merem ilçesi ve Karaman-Ermenek ilçesinde çalışmalar başlamıştır. Bu çalışmalar ileride yasal düzenlemelere de altlık oluşturacaktır.

DOP ve KOP alanlarına yönelik çalışmalar mevzuat çalışmaları içerisinde yürütülmektedir.

Kamu arazilerinin öncelikle imar hakkı transferi gibi yeni düzenlemelerde dikkate alınarak değerlendirilmesine yönelik çalışmalar fikir aşamasındadır.

EYLEM 3.2.2: Dönüşüm uygulamalarında arsa ve arazi düzenleme yöntemlerinin çeşitlendirilmesi ve değer esaslı düzenlemeler ile uygulama yapılabilmesi desteklenecektir.			
Açıklama: Kentsel dönüşüm alanı ilan edilen yerlerdeki imar uygulamalarında eş değerlilik ilkesinin (taşınmaz değerinin) esas alınmasını da içeren örnek çalışmaların yapılması gerekli görülmektedir. Belirlenecek usul ve esaslara göre yerel yönetimlerin dönüşüm uygulamalarında anılan yöntemi kullanmaları önem arz etmektedir.			
Sorumlu kuruluş	İlgili kuruluşlar	Gerçekleşme dönemi	Eylem türü
Çevre ve Şehircilik Bakanlığı	Belediyeler, İl Özel İdareleri, Üniversiteler, Meslek Odaları	2010-2014	KG, MD

Yapılan Çalışmalar:

Çevre ve Şehircilik Bakanlığı Altyapı ve Kentsel Dönüşüm Hizmetleri Genel Müdürlüğünce hazırlanan SüPerKent Standardı ile karma kullanımlı kentsel tasarım projeleri yoluyla konut, ticaret, ofis ve perakende üretim birimleri arasındaki ulaşım ihtiyacını azaltarak alanların işlevsel kullanımını geliştirilmesi ve alanın değerinin artırılması hedeflenmektedir. Bu tarzda karma kullanım alanlarının tasarlanması halinde alanda en az %30 imar hakkının tesis edilerek ilave altyapı maliyetinin de finanse edileceği öngörülmüştür.

STRATEJİ 3.3: YAPILARIN, İNSAN VE ÇEVRE SAĞLIĞINI TEHDİT EDEN RİSKLERDEN ARINDIRILMIŞ, GÜVENLİ, KALİTELİ VE ULUSLARARASI STANDARTLARA UYGUN BİR BİÇİMDE İNŞA EDİLMESİ VE BAKIMI SAĞLANACAKTIR.

EYLEM 3.3.1: Yapı Denetim Kanunu'nun uygulama alanı genişletilecek ve İmar Kanunu'nun kamu yapıları ile ilgili maddeleri yeniden düzenlenecektir.			
Açıklama: Yapı Denetim Kanunu'nun etkinliğinin artırılması ve ülke geneline yaygınlaştırılması, İmar Kanunu'nun 26. maddesinin Yapı Denetim Kanunu ile uyumlu olacak şekilde yeniden düzenlenmesi			

gerekli görülmektedir. Ayrıca sigorta sektörünün yapı denetim sistemine entegrasyonunun sağlanmasına yönelik düzenlemeler de bu kapsamda değerlendirilecektir.

Sorumlu kuruluş	İlgili kuruluşlar	Gerçekleşme dönemi	Eylem türü
Çevre ve Şehircilik Bakanlığı	Meslek Odaları, STK'lar	2010-2014	MD

Yapılan Çalışmalar:

4708 sayılı Yapı Denetimi Hakkında Kanun'un etkinliğinin artırılması ve ülke geneline yaygınlaştırılmasını teminen pilot uygulamaya geçilen illerde yapılan tespitlerde artan yapı kalitesi göz önünde bulundurularak söz konusu Kanun'un uygulaması 1/1/2011 tarihi itibarıyla 81 il geneline yaygınlaştırılmıştır. 17.08.2011 tarihli Resmi Gazetede yayımlanan 648 sayılı Kanun Hükmünde Kararname ile 4708 sayılı Yapı Denetimi Hakkında Kanunda değişikliğe gidilmiş, Bakanlık taşra teşkilatı ile görev paylaşımıyla sorunların yerinde ve hızlı çözüme kavuşturulması amaçlanmış, bu amaçla İl Müdürlükleri bünyesinde İl Yapı Denetim Komisyonları kurulmuştur. Denetimin etkinliğinin artırılması anlamında yıl içerisinde yapı denetim kuruluşlarının iki defa yapılması zorunlu olan şantiye denetimi sayısı altıya çıkartılmıştır. Bunun yanında 2008 yılı itibarı ile uygulanan Ulusal Yapı Denetim Sisteminin geliştirilmesine yönelik çalışmalar son aşamaya gelmiş olup, revize edilmiş olan Ulusal Yapı Denetimi Sisteminin 2016 yılı itibarıyla öncelikle 3 pilot ilde uygulanarak sonuçlara göre 81 ilimizin tamamında hizmete girmesi planlanmaktadır. Gerek dünyadaki güncel gelişmelere ayak uydurmak, gerekse uygulamadan kaynaklanan sorunları çözüme kavuşturmak amacıyla Bakanlığımızca yapılan çalışmalar sonucunda 4708 sayılı Yapı Denetimi Hakkında Kanun'un bazı maddeleri üzerinde 4/4/2015 tarih ve 6645 sayılı Kanun ile değişikliğe gidilmiştir. Yapılan değişiklikler ile yapı denetim kuruluşlarının inşaatlardaki iş sağlığı ve güvenliği alanındaki kontrollerine yönelik yasa hükmününün 6331 sayılı yasa ile uyumlaştırılması sağlanmış, denetim hizmeti vermekle yükümlü kılınacak kuruluşlardan görevlerini eksiksiz yerine getirmelerini teminen teminat alınması uygulamasına geçilmesi öngörülmüştür.

Ayrıca Kanun kapsamında faaliyet gösteren yapı denetim kuruluşları ile sorumlu denetim elemanlarının Kanuna aykırı fiil ve davranışlarının tespiti halinde yine Kanunun 8. maddesi gereğince 1 (bir) yıla kadar faaliyet durdurma cezası verilmekte iken; yapılan değişiklik ile söz konusu cezanın yerine eylem - yaptırım dengesi gözetilerek para cezası verilmesinden yeni iş almaktan men cezası verilmesine ve belge iptali yapılmasına kadar kademelendirilen yeni bir ceza sistemine geçilmektedir. Bununla birlikte bir kuruluşun ceza alması halinde sorumlu olduğu ve herhangi bir denetim hatası da bulunmayan tüm inşaatların durdurulması yerine sadece denetim hatası bulunan inşaat ile ilgili işlem yapılarak; diğer tüm inşaatlara ilişkin yapı sahibi olan vatandaşlarımızın, yapı müteahhitlerinin ve yapı denetim kuruluşlarının mağdur olması engellenmektedir. Böylece gerek ilgili idareler nezdinde yapının mühürlenmesi ve yeniden ruhsata bağlanması şeklinde yürütülen bürokratik işlemler de azaltılarak işlerin kolaylaştırılması sağlanmakta gerekse denetim hatası bulunmayan inşaatların durdurulmadan devamına izin verilerek ülke ekonomisinin de zarar görmesi engellenmektedir.

EYLEM 3.3.2: Çevre dostu inşaat süreçlerinin ve yöntemlerinin geliştirilmesi için çalışmalar yapılacaktır.

Açıklama: Yapı ve yapı malzemelerinden kaynaklanan insan ve çevre sağlığını tehdit eden unsurlara ve diğer risklere karşı sertifikalandırma yapılmasına, insan sağlığını tehdit eden malzemelerin kullanılmalarının sınırlandırılmasına ve koruyucu önlemler alınmasına yönelik düzenlemelerin yapılmasına ihtiyaç duyulmaktadır. "Sürdürülebilir İnşaat ve Çevre" yaklaşımının geliştirilmesi için Ar-Ge, eğitim-bilinçlendirme, standart ve mevzuat düzenlemelerinin yapılması, yapım ve malzeme standartlarının dağınıklığından kurtarılması, yapı malzeme kalitesinin artırılması, izleme ve denetim

mekanizmalarının oluşturulması gerekmektedir.

Sorumlu kuruluş	İlgili kuruluşlar	Gerçekleşme dönemi	Eylem türü
<i>Çevre ve Şehircilik Bakanlığı</i>	<i>Belediyeler, İl Özel İdareleri, Üniversiteler, Meslek Odaları</i>	<i>2010-2017</i>	<i>MD, KG</i>

Yapılan Çalışmalar:

Çevre ve Şehircilik Bakanlığınca; binalarda enerji verimliliği ve Enerji Kimlik Belgesi düzenlemeleri “Çevre Dostu Kentler” hedefi altında ayrıntılı olarak ele alınmakta olup, çevre dostu inşaat süreçlerinin ve yöntemlerinin geliştirilmesi için yapılan çalışmalar kapsamında aktif ve pasif sistemlerin kullanıldığı Kamu Binası sayısının artırılmasına yönelik çalışmalar devam etmektedir.

Planlı Alanlar Tip İmar Yönetmeliği'nde 01.06.2013 tarihinde yapılan değişiklikler ile Binalarda Enerji Performansı Yönetmeliği ve buna ilişkin standartlara atıflar yapılmıştır.

Ayrıca Ankara Sincan-Etimesgut Tapu Müdürlüğü Hizmet Binası projesi Birleşmiş Milletler Kalkınma Programı bünyesindeki Küresel Çevre Fonu kapsamında ihale edilmiştir. Pasif ve etkin sistemlerin kullanıldığı proje çalışmaları, Proje Müellifi ve Bakanlık bünyesindeki Mekânsal Planlama Genel Müdürlüğü, Yapı İşleri Genel Müdürlüğü, Mesleki Hizmetler Genel Müdürlüğü ve Tapu Kadastro Genel Müdürlüğü ile koordineli olarak elde edilmiştir. Hizmet binası inşaatı tamamlandıktan sonra enerji verimliliği yönünden incelenerek, halkın kullanımının yoğun olduğu kamu binalarında benzer uygulamaların yapılması ve yurt çapında yaygınlaştırılması hedeflenmektedir.

Altyapı ve Dönüşüm Hizmetleri Genel Müdürlüğünce hazırlanan SüPerKent Standardı ile malzeme ve kaynakların sürdürülebilir kullanımına ilişkin ölçütler tanımlanmıştır. Malzeme ve Kaynakların Sürdürülebilir kullanımı olması maksadı için projede kullanılan malzemelerin bakanlık tarafından belirlenmiş olan yaşam döngüsü hesaplamaları kategorilerinde çevresel etkilerinin ülke ortalamasından daha düşük olduğunun gösterilmesi gereklidir. Bu kapsamda, bina ve altyapılarda kullanılacak malzemelerin tespiti yapılacak ve çevresel etkileri toplamı bakanlık yazılımı ile mukayese edilecektir. Bununla birlikte geri dönüştürülmüş malzemelerin kullanımı ile olumsuz çevre etkileri yaratan doğada tükenbilir bakir kaynakların çıkartılması ve kullanılması azaltılacaktır. Ölçüt kapsamında projeler, çevresel etki kategorilerinin en az 2'sinde %10 azaltma yaptıklarını göstereceklerdir.

Mesleki Hizmetler Genel Müdürlüğünce; 26.12.2008 tarihli ve 27092 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren “Zararlı Maddeler ve Karışımların Kısıtlanması ve Yasaklanması Hakkında Yönetmelik” kapsamında hali hazırda ülkemizde 20 adet madde kısıtlı/yasaklıdır. Yapı malzemelerinden kaynaklı insan sağlığına zarar verme potansiyeli olan unsurların çoğunlukla bazı yapı malzemelerinin bileşiminde bulunan kimyasallar olması nedeniyle bu kimyasallar yapı malzemelerinde de kullanılmamaktadır. Ayrıca “REACH Tüzüğüne uyumlaştıran Kimyasalların Kaydı, Değerlendirmesi, İzni ve Kısıtlanması Hakkında Yönetmelik Taslağı” ülkemizde yürürlüğe girdikten sonra REACH Ek-17 kapsamında kısıtlanmış maddeler ülkemiz mevzuatına da aktarılacaktır. 10.07.2013 tarihinde yayımlanan “Yapı Malzemeleri Yönetmeliği”nde de Yapı Malzemelerine ilişkin düzenlenen performans beyanlarının yanı sıra “Tehlikeli Maddelere ve Müstahzarlara İlişkin Güvenlik Bilgi Formlarının Hazırlanması ve Dağıtılması Hakkında Yönetmelik”in 5.maddesinde belirtilen bilgilerin de sunulması zorunlu kılınmıştır. İnsan sağlığını tehdit eden yapı malzemelerinin kullanımının sınırlandırılmasına ve koruyucu önlemler alınmasına yönelik daha detaylı düzenlemelerin yapılabilmesi için Sağlık Bakanlığı, Türk Standartları Enstitüsü, Atom Enerjisi Kurumu, TÜBİTAK gibi Kurumlarla Bakanlığımızın içerisinde yer aldığı istatistik verilere dayalı projelerin yürütülmesi ve çalışma sonuçlarına göre düzenleme yapılması gerektiği değerlendirilmektedir.

Hedef 4: Merkezi İş Alanlarının, Alt Merkezlerin ve Mahalle Merkezlerinin Sürdürülebilir Politikalarla Geliştirilmesini ve Canlandırılmasını Sağlamak

STRATEJİ 4.1: KENTLERDEKİ MERKEZLERİN YAŞAM VE MEKÂN KALİTESİNİ YÜKSELTEN DÜZENLEMELERİN YAPILMASI VE UYGULAMALARIN DENETLENMESİ SAĞLANACAKTIR.

EYLEM 4.1.1: Kent merkezleri, alt merkezler ve mahalle merkezleri için yerel sahiplenmeye dayalı yaklaşımlar geliştirilecek, merkezleri canlandırmaya yönelik kılavuzlar hazırlanacak ve hizmet standartları belirlenecektir.			
Açıklama: Kent merkezleri, alt merkezler ve mahalle merkezleri için ayrıntılı planlar ve kentsel tasarım projelerinin yapılmasına ve bakım/işletme, finansman, katılım ve yönetim yaklaşımlarının geliştirilmesine yönelik (araştırma, kılavuz, standart belirleme, vb.) çalışmaların yapılması gerekmektedir.			
Sorumlu kuruluş	İlgili kuruluşlar	Gerçekleşme dönemi	Eylem türü
Çevre ve Şehircilik Bakanlığı	İçişleri Bakanlığı, Belediyeler, Üniversiteler, Meslek Odaları	2010-2014	MD, KG

Yapılan Çalışmalar:

Çevre ve Şehircilik Bakanlığınca "Kentsel Tasarım Rehberlerinin Hazırlanması Projesi" ne ilişkin olarak 07.04.2014 tarihli ve 2014/6228 Sayılı Bakanlar Kurulu Kararnamesinin 38. maddesi kapsamında Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi ile 05.11.2015 tarihinde bir protokol imzalanmıştır. Projenin 1. aşamasına yönelik rapora ilişkin 18.04.2016 tarihinde kabul tutanağı düzenlenerek 1. aşama kabul edilmiştir. Projenin 2. aşaması kapsamında 21.05.2016 tarihinde İstanbul'da Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi Sedad Hakkı Eldem Oditoryumunda Çalıştay düzenlenmiş olup Projenin 2. aşaması 23.08.2016 tarihinde kabul edilmiştir. Projenin 3. aşaması kapsamında ise 28.09.2016 tarihinde Ankara'da Çalıştay düzenlenmiş olup 3. aşama 03.10.2016 tarihinde Bakanlığımıza teslim edilmiş ve çalışmalar devam etmektedir.

EYLEM 4.1.2: Kentlerin planlı ve sağlıklı gelişimi için, yeni açılacak alışveriş merkezlerinin plan kararları ile uyumlu olacak şekilde nitelik, yer seçimi ve yapılaşma ölçütlerini içeren düzenlemeler yapılacaktır.			
EYLEM TAMAMLANMIŞTIR.			
Açıklama: Alışveriş merkezlerinin yerleşmelerin mekânsal planlarına göre, kent makroformu dikkate alınarak nitelik, yer seçimi ve yapılaşma ölçütlerini içeren düzenleme yapılması gerekmektedir.			
Sorumlu kuruluş	İlgili kuruluşlar	Gerçekleşme dönemi	Eylem türü
Çevre ve Şehircilik Bakanlığı	Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı, İçişleri Bakanlığı, Belediyeler, Üniversiteler, Meslek Odaları	2010-2014	MD, KG

Yapılan Çalışmalar:

Çevre ve Şehircilik Bakanlığınca Mekânsal Planlar Yapım Yönetmeliği'nin 8/11 maddesi ile "Planlı ve sağlıklı gelişimin sağlanması için, alışveriş merkezleri gibi büyük alan kullanımına sahip alanların yer seçiminde, yerleşmelerin gelişme yönü, nüfus ve yapı yoğunlukları, ulaşım sistemi gibi özellikleri dikkate alınarak gerekli analiz çalışmaları yapılır; bu çalışmalar değerlendirilerek planlar hazırlanır" hükmü getirilmiştir. Diğer yandan, alışveriş merkezleri Planlı Alanlar Tip İmar Yönetmeliğinin tanımlar bölümünde "Ticaret Alanı" fonksiyonu altına yer alabilecek bir ticari faaliyet olarak tanımlanmıştır.

Ayrıca Planlı Alanlar Tip İmar Yönetmeliği değişikliği kapsamında 26.02.2016 tarihli ve 29636 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan "Alışveriş Merkezleri Hakkında Yönetmelik" hükümleri gözetilerek konu ele alınmaktadır.

Hedef 5: Sürdürülebilir Kentsel Ulaşım Sistemini Oluşturmak

STRATEJİ 5.1: MEKÂNSAL PLANLAMA ÇALIŞMALARINDA YERLEŞME BÜYÜKLÜKLERİNE GÖRE UYGULANABİLECEK KAPSAMLI ULAŞIM SİSTEMLERİNE İLİŞKİN POLİTİKA, PROGRAM VE PLANLARIN GELİŞTİRİLMESİ SAĞLANACAKTIR.

EYLEM 5.1.1: Kentsel ulaşım planlarının kent planları ile uyum ve bütünlüğünün sağlanmasına yönelik mevzuat düzenlemesi yapılacaktır.

EYLEM TAMAMLANMIŞTIR.

Açıklama: Kent planlama sürecinde mekânsal planlarla bütünlük olarak ulaşım planları hazırlanmasını ve onanmasını zorunlu kılacak, kentsel ulaşım, politika, strateji, öncelik, ilke ve standartları da içeren yasal düzenlemelerin yapılmasına ihtiyaç duyulmaktadır.

Sorumlu kuruluş	İlgili kuruluşlar	Gerçekleşme dönemi	Eylem türü
Çevre ve Şehircilik Bakanlığı	İçişleri Bakanlığı, Ulaştırma Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığı, Belediyeler, İl Özel İdareleri	2010-2014	MD

Yapılan Çalışmalar:

Çevre ve Şehircilik Bakanlığınca; Mekânsal Planlar Yapım Yönetmeliği'nin 4/1/j maddesinde "Ulaşım Ana Planı'nın tanımı yapılmış olup, 11/6 maddesinde ise "İmar planları hazırlanırken varsa ulaşım planı dikkate alınarak otopark düzenlemesi yapılır... Bu bölgelerde ulaşım planlarının yapılması esastır. Bölgesel otopark alanları ayrılırken ulaşım planları dikkate alınır." hükmü yer almıştır.

STRATEJİ 5.2: KENT İÇİ ULAŞIMDA, YAYA ULAŞIMI VE BİSİKLET KULLANIMININ KABUL EDİLMİŞ TASARIM İLKELERİ DOĞRULTUSUNDA GELİŞTİRİLMESİ SAĞLANACAKTIR.

EYLEM 5.2.1: Yaya ve bisiklet yollarının yaygınlaşması için rehberler ve tasarım kriterleri ile ilgili yasal düzenleme yapılacaktır.

EYLEM TAMAMLANMIŞTIR.

Açıklama: Ulaşım Ana Planı ile kent planları kapsamında bisiklet ve yaya yolu planının yapılması konusunun ilgili yönetmeliklerde yer alması gerekli görülmektedir.

Sorumlu kuruluş	İlgili kuruluşlar	Gerçekleşme dönemi	Eylem türü
Çevre ve Şehircilik Bakanlığı	Ulaştırma Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığı, Belediyeler	2010-2014	MD

Yapılan Çalışmalar:

Çevre ve Şehircilik Bakanlığınca; Şehir İçi Yollarda Bisiklet Yolları, Bisiklet İstasyonları ve Bisiklet Park Yerleri Tasarımına ve Yapımına Dair Yönetmelik" 03.11.2015 tarihli ve 29525 sayılı Resmi Gazete yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.

EYLEM 5.4.2: Ulaşım sistemleri ve önemli ulaşım tesislerinin afetlere dirençli bir biçimde projelendirilmesi, bakımı ve denetimi için düzenlemeler yapılacaktır.

Açıklama: Kritik ulaşım yapı ve tesislerinin afete ve diğer tehlikelere dirençli inşası, bakımı ve denetimi için gerekli yönetmelik ve uygulamaların geliştirilmesi gerekmektedir.

Sorumlu kuruluş	İlgili kuruluşlar	Gerçekleşme dönemi	Eylem türü
Başbakanlık Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığı Ulaştırma Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığı	Çevre ve Şehircilik Bakanlığı, Belediyeler	2010-2017	KG, MD

Yapılan Çalışmalar:

Ulaştırma Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığı 'nca 07.12.2006 tarih ve 26369 sayılı resmi gazetede yayınlanmış olan "karayolu yolboyu mühendislik yapıları için afet yönetmeliği" uyarınca çalışmalar yürütülmektedir.

STRATEJİ 5.5: KENTSEL ULAŞIM SİSTEMİNDE HAREKET KISITLILIĞI OLANLARIN İHTİYAÇLARINI DA DİKKATE ALAN YAYA VE TAŞIT ULAŞIM BÜTÜNLÜĞÜNE YÖNELİK STANDART VE TASARIM PROJELERİNİN HAZIRLANMASI VE UYGULANMASI SAĞLANACAKTIR.**EYLEM 5.5.1: Ulaştırma hizmetlerinin hareket kısıtlılığı bulunanlar tarafından da kullanılabilmesine yönelik standartlar geliştirilecektir.****EYLEM TAMAMLANMIŞTIR.**

Açıklama: Hareket kısıtlılığı olanlar için ulaşım sistemlerine erişim ve buna bağlı olarak fiziksel çevrenin düzenlenmesi ve yaya ulaşımına ilişkin bir el kitabı ve yönetmelik hazırlanması gerekli

görölmektedir.			
Sorumlu kuruluş	İlgili kuruluşlar	Gerçekleşme dönemi	Eylem türü
Çevre ve Şehircilik Bakanlığı Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı	İçişleri Bakanlığı, Belediyeler, Türk Standartları Enstitüsü	2010-2014	MD

Yapılan Çalışmalar:

Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığınca; Türk Standartları Enstitüsü tarafından ulaştırma hizmetlerinin hareket kısıtlılığı olan kişiler tarafından da kullanılabilmesine yönelik aşağıdaki geliştirilmiş olan standartlar aşağıda yer almakta olup, standartlar halen yürürlüktedir:

- TS 13622 Engelliler ve hareket kısıtlılığı bulunan kişiler için toplu taşıma sistemlerinde erişilebilirlik gerekleri (25.06.2014)
- TS ISO 23600 Görme engelliler ile görme ve işitme engelliler için yardımcı mamuller - Yaya trafik ışıkları için sesli ve hissedilebilir sinyaller (27.12.2012)
- TS 12460 Şehir içi yollar-Raylı taşıma sistemleri bölüm 5: Özürlü ve yaşlılar için tesislerde tasarım kuralları (20.04.1998)
- TS 12694 Demiryolu taşıtları - Yolcu vagonları - Özürlü yolcuların tekerlekli sandalyeleri ile seyahatine uygun vagon düzenlemeleri (14.07.2011)
- TS ISO 23600 Görme ve işitme özürlüler için yardımcı mamuller - Yaya trafik ışıkları - Sesli ikazlar ve hissedilebilir yüzeyler (12.04.2012)

Aşağıda yer alan standardın hazırlık çalışmaları devam etmektedir:

- TSE CEN/TR 16427 Akıllı ulaşım sistemleri - Toplu taşıma - Görme engelli insanlar (TI-VIP) için yolcu bilgisi (Adapte Teklif)

Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığınca oluşturularak yürürlüğe giren “Sürücü Koltuğuna İlave Olarak Sekizden Fazla Koltuğu Bulunan ve Yolcu Taşımak Amacıyla Kullanılan Araçların Özel Hükümleri İle İlgili Tip Onayı Yönetmeliği (2001/85/AT)” ve 661/2009/AT 107 sayılı BM/AEK Regülasyonu toplu taşıma araçları için teknik koşulları belirlemektedir.

Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığınca oluşturularak yürürlüğe giren “Gemilerin Teknik Yönetmeliği” gemiler ile ilgili teknik koşulları belirlemektedir.

Ayrıca, Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığınca oluşturularak yürürlüğe giren “Erişilebilirlik İzleme ve Denetleme Yönetmeliği” ile mevcut toplu taşıma araçları (sürücü koltuğuna ilave olarak sekizden fazla koltuğu bulunan ve yolcu taşımak amacıyla kullanılan araçlar, raylı sistem taşıtları ve gemiler) ve durakları için erişilebilirlik gereklerini içeren denetleme formları bulunmaktadır.

5378 sayılı Engelliler Hakkında Kanununun “Tanımlar” başlıklı 3 üncü maddesinin (g) bendinde “Erişilebilirlik standartları: Türk Standartları Enstitüsünün erişilebilirlikle ilgili yayımladığı standartlar” olarak ifade edilmektedir. Bu kapsamda; farklı kurumlarca hazırlanan erişilebilirliğe (engelli erişimine) ilişkin standart çalışmaları yapılırken Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığının bu çalışmalara katılması ve görüş alınması sağlanmalıdır.

Hedef 6: Kentsel Altyapı Plan, Proje ve Yatırımlarını Mekânsal Planlarla Bütünleştirmek

STRATEJİ 6.1: KENTSEL ALTYAPI PLAN, PROJE VE UYGULAMALARININ MEKÂNSAL PLANLAMA İLE BÜTÜNLEŞİK YÜRÜTÜLMESİ SAĞLANACAKTIR.

EYLEM 6.1.2: Plan tadilatlarında “kentsel teknik altyapı etki değerlendirmesi raporu” hazırlanacaktır.			
EYLEM TAMAMLANMIŞTIR.			
Açıklama: Plan Yapımına Ait Esaslara Dair Yönetmeliğe, her tür ve ölçekte plan değişikliği önerisinin kentsel teknik altyapıya yönelik etkilerinin değerlendirileceği “kentsel teknik altyapı etki değerlendirmesi raporu” koşulu eklenmesi gerekmektedir. Yapılacak çalışmalar kapsamında bahse konu raporun formatının da belirlenmesinde yarar görülmektedir.			
Sorumlu kuruluş	İlgili kuruluşlar	Gerçekleşme dönemi	Eylem türü
Çevre ve Şehircilik Bakanlığı	Valilikler, İl Özel İdareleri, Belediyeler	2010-2014	MD

Yapılan Çalışmalar:

Çevre ve Şehircilik Bakanlığınca Mekânsal Planlar Yapım Yönetmeliği'nin 26/7 maddesindeki “Yoğunluk artıran veya kentsel ulaşım sistemini etkileyen imar plan değişikliklerinde, kentsel teknik” altyapıya yönelik etkilerin belirlenmesi ve gerekli önlemlerin alınması amacıyla ayrıca kentsel teknik altyapı etki değerlendirmesi raporu, analizi hazırlanır veya hazırlatılır” hükmü yer almıştır.

Bunun yanı sıra 6306 sayılı Afet Riski Altındaki Alanların Dönüştürülmesi Hakkında Kanun kapsamında sunulan imar planı tadilatlarına yönelik olarak “kentsel teknik altyapı etki değerlendirmesi raporu” çalışmaları devam etmektedir.

STRATEJİ 6.2: KENTSEL ALTYAPI HİZMETLERİNİN KALİTESİNİN SÜRDÜRÜLEBİLİR KALKINMA İLKELERİYLE UYUMLU OLARAK YÜKSELTİLMESİNE YÖNELİK YÖNTEMLER GELİŞTİRİLECEKTİR.

EYLEM 6.2.2: Farklı bölgelerde ve yapı türlerinde gri su sisteminin kullanımının fayda-maliyetlerinin tespit edilmesine yönelik araştırma yapılacaktır.			
EYLEM DÖNEMİNDE GEREKLİ ÇALIŞMALAR YAPILMIŞTIR.			
Açıklama: Gri su sisteminin farklı yerleşme, yapı ve tesis türlerinde kullanımının yaygınlaşması için maliyet etkinlik, su kullanım alışkanlıkları gibi konularda etüt ve araştırma yapılması gerekmektedir.			
Sorumlu kuruluş	İlgili kuruluşlar	Gerçekleşme dönemi	Eylem türü
Çevre ve Şehircilik Bakanlığı	İçişleri Bakanlığı, Orman ve Su İşleri Bakanlığı, TÜBİTAK, Üniversiteler	2010-2014	KG

Yapılan Çalışmalar:

Çevre ve Şehircilik Bakanlığınca 2013-2014 yıllarında yürütülmüş olan, Türkiye Kıyılarında Yüzme Suyu Profillerinin Belirlenmesi Projesi kapsamında, biri şehir oteli diğeri ise tatil beldesinde yer alan bir otel olmak üzere, seçilen iki turizm tesisinden oluşan atıksuyun (gri, kahverengi ve sarı su) ve yağmur suyunun geri kazanılması ve yeniden kullanılmasına yönelik araştırma yapılmıştır. Proje çıktılarına

göre; Gri suyun kullanılabilmesi için depolama alanlarının temin edilebilmesi ve özellikle sulanabilir yeşil alanların bulunması nedeniyle otellerde kullanımının uygulanabilir olduğu tespit edilmiştir.

Ayrıca, Altyapı ve Kentsel Dönüşüm Hizmetleri Genel Müdürlüğü tarafından hazırlanan SüPerKent Standardı ile yerleşim alanlarında gri su kullanımını sağlamak üzere birtakım uygulama kriterleri geliştirilmiştir. Bu kriterlerin kullanımını yaygınlaştırmak üzere Kentsel Dönüşüm uygulamalarında verilen faiz desteği oranlarına iyileştirmeler getirecek olan yönetmelik taslağı hazırlanmıştır.

EYLEM 6.2.3: Yağmur suyu depolama ve kullanımının yaygınlaştırılması için mevzuat hazırlanacaktır.			
Açıklama: Yağmur suyu depolama tesisleri kurulması ve kullanım amacına göre bu suların arıtılmasına yönelik uygulamaların yaygınlaşması için düzenlemeler yapılmasında yarar görülmektedir.			
Sorumlu kuruluş	İlgili kuruluşlar	Gerçekleşme dönemi	Eylem türü
Çevre ve Şehircilik Bakanlığı	Orman ve Su İşleri Bakanlığı, İçişleri Bakanlığı, Belediyeler	2010-2014	MD

Yapılan Çalışmalar:

Altyapı ve Kentsel Dönüşüm Hizmetleri Genel Müdürlüğü tarafından hazırlanan SüPerKent Standardı ile yerleşim alanlarında su tüketimini azaltmak, yağmur sularının etkin bir biçimde depolanması ve kullanımını sağlamak üzere birtakım uygulama kriterleri geliştirilmiştir. Bu kriterlerin kullanımını yaygınlaştırmak üzere Kentsel Dönüşüm uygulamalarında verilen faiz desteği oranlarına iyileştirmeler getirecek olan yönetmelik taslağı hazırlanmıştır.

EYLEM 6.2.5: Kentlerde yenilenebilir enerji kaynaklarının kullanımının yaygınlaştırılması için mevzuat düzenlenecektir.			
EYLEM TAMAMLANMIŞTIR.			
Açıklama: Yenilenebilir enerji kullanımının yaygınlaştırılması, uygun destek ve teşvik mekanizmalarının belirlenmesi, kentlerde doğal enerji kaynaklarından (güneş, rüzgâr, biyokütle, biyogaz, su ve jeotermal) ve kojenerasyon sistemlerinden yararlanılması, kentlerin yenilenebilir enerjiyle aydınlatılması gibi konularda hukuki düzenlemeler yapılması gerekmektedir.			
Sorumlu kuruluş	İlgili kuruluşlar	Gerçekleşme dönemi	Eylem türü
Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı	Orman ve Su İşleri Bakanlığı, Belediyeler, Valilikler	2010-2023	MD

Yapılan Çalışmalar:

Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığınca bir amacı da kentlerde yenilenebilir enerji kaynaklarının kullanımının yaygınlaştırılması olan ve 02/09/2013 tarihli ve 28783 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren "Elektrik Piyasasında Lisanssız Elektrik Üretimine İlişkin Yönetmelik" ile tüketicilerin elektrik ihtiyaçlarının tüketim noktasına en yakın üretim tesislerinden karşılanması, arz güvenliğinin sağlanmasında küçük ölçekli üretim tesislerinin ülke ekonomisine kazandırılması ve etkin

kullanımının sağlanması amaçlanmıştır. Söz konusu Yönetmelik 22/10/2016 tarihli ve 29865 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan yönetmelik değişikliği ile mevcut halini almıştır.

Lisanssız elektrik üretimi kapsamında; kurulu gücü azami bir megavatlık yenilenebilir enerji kaynaklarından elektrik enerjisi üreten gerçek ve tüzel kişiler; ihtiyaçlarının üzerinde ürettikleri elektrik enerjisini dağıtım sistemine vermeleri halinde, 5346 sayılı Yenilenebilir Enerji Kaynaklarının Elektrik Enerjisi Üretimi Amaçlı Kullanımına İlişkin Kanuna ekli I sayılı Cetveldeki fiyatlardan on yıl süre ile faydalanabilmektedir.

30 Eylül 2016 tarihi itibarıyla 660,2 MW kurulu güce sahip güneş, 9,8 MW kurulu güce sahip rüzgar, 21,3 MW kurulu güce sahip biyogaz santrali lisanssız elektrik üretimi kapsamında devreye alınmıştır. Özellikle güneş enerjisine yönelik çatı tipi uygulamalar ile kentlerde yenilenebilir enerji kaynaklarının etkin bir şekilde kullanımı sağlanabilmektedir.

Hedef 7: Yerleşmelerde Sosyal Donatı ve Hizmetlerin Dengeli Dağılımını Sağlamak

STRATEJİ 7.1. KENTSEL SOSYAL DONATI VE HİZMETLERİN KENT, SEMT VE MAHALLE DÜZEYİNDE DAĞILIMININ DENGELİ VE YETERLİ HALE GETİRİLMESİ SAĞLANACAKTIR.

EYLEM 7.1.1: Sosyal donatı standartlarının ve tasarım ölçütlerinin geliştirilmesine yönelik imar mevzuatı da dâhil düzenlemeler yapılacaktır.

EYLEM TAMAMLANMIŞTIR.

Açıklama: Her kademe ve türdeki sosyal donatılar için yer seçimi, öncelikler, yerel özelliklere göre farklı donatıların mekânsal dağılımı ve standartlarının belirlenmesi ile planlama ve tasarım ölçütlerine ilişkin yasal düzenlemelerin yapılması ve rehberlerin hazırlanması, sosyal donatı alanlarına yönelik plan değişiklikleri usul ve esaslarını yeniden düzenleyen kuralların geliştirilmesi gerekli görülmektedir.

Sorumlu kuruluş	İlgili kuruluşlar	Gerçekleşme dönemi	Eylem türü
Çevre ve Şehircilik Bakanlığı	Belediyeler, İl Özel İdareleri, Üniversiteler, Meslek Odaları	2010-2014	MD

Yapılan Çalışmalar:

Çevre ve Şehircilik Bakanlığınca Mekânsal Planlar Yapım Yönetmeliği'nin 12. maddesi ile "eğitim, sağlık ile yeşil alanlar, çocuk bahçesi, oyun alanı, açık semt spor alanı, aile sağlık merkezi, kreş, anaokulu ve ilkokul ve dini tesislerin" imar planlarındaki konumlarının, hizmet etki alanlarının belirlenmesi ile yürüme mesafelerine ilişkin düzenleme yapılmıştır.

Ayrıca Yönetmelik eki "Ek-2 Kentsel, Teknik ve Sosyal Altyapı" tablosunda standartlar ve asgari alan büyüklükleri yeniden düzenlenmiştir.

Hedef 8: Mekânsal Planlarda Açık ve Yeşil Alanları Sistem Bütünlüğü İçinde Geliştirmek

STRATEJİ 8.1: YERLEŞMELERDE AÇIK VE YEŞİL ALANLARIN MEKÂNSAL PLANLAR KAPSAMINDA SİSTEM BÜTÜNLÜĞÜ İÇİNDE PLANLANMASI SAĞLANACAKTIR.

EYLEM 8.1.1: Açık ve yeşil alan standartları ve türleri geliştirilecektir.

EYLEM TAMAMLANMIŞTIR.

Açıklama: Açık ve yeşil alanlarla ilgili olarak yeşil kütle, karbon yutak ve nefes alma noktaları, kentsel ısı adaları, kentsel biyotop koruma alanları, kent ormanı, kent parkı, yeşil koridor gibi unsurlar için planlama ve tasarım standartlarının geliştirilmesine ve rehberlerin hazırlanmasına yönelik gerekli yasal düzenlemelerin yapılması gerekmektedir.

Sorumlu kuruluş	İlgili kuruluşlar	Gerçekleşme dönemi	Eylem türü
Çevre ve Şehircilik Bakanlığı	Orman ve Su İşleri Bakanlığı, TSE, Belediyeler, Üniversiteler, Meslek Odaları	2010-2014	MD

Yapılan Çalışmalar:

Çevre ve Şehircilik Bakanlığınca Mekânsal Planlar Yapım Yönetmeliği'nin eki "Ek-2 Kentsel, Teknik ve Sosyal Altyapı" tablosu kapsamında açık ve yeşil alan standart ve türleri yeniden düzenlenmiştir.

EYLEM 8.1.2: Yerleşmelerdeki mevcut yeşil alanları koruyan ve mekânsal planlarda açık ve yeşil alanlar sistemini öneren düzenlemeler yapılacaktır.

EYLEM TAMAMLANMIŞTIR.

Açıklama: Mekânsal planlar kapsamında yaya yollarını da kapsayan sürdürülebilir bir açık ve yeşil alan stratejisinin hazırlanması, yönetim, bakım ve işletme sisteminin oluşturulması ve yeşil alanları azaltacak her türlü plan dışı müdahalenin önlenmesi için şehircilik ve planlama mevzuatında yasal düzenleme yapılması gerekmektedir.

Sorumlu kuruluş	İlgili kuruluşlar	Gerçekleşme dönemi	Eylem türü
Çevre ve Şehircilik Bakanlığı	Orman ve Su İşleri Bakanlığı, Kültür ve Turizm Bakanlığı, Belediyeler, İl Özel İdareleri, Üniversiteler, Meslek Odaları	2010-2014	MD

Yapılan Çalışmalar:

Çevre ve Şehircilik Bakanlığınca Mekânsal Planlar Yapım Yönetmeliği'nin "plan raporları" hakkındaki 9/2 maddesinde "Plan raporunda, planın türü, ölçeği, kapsamı ve özelliğine göre; vizyon, amaç, hedefler ve stratejiler belirlenerek, ... açık ve yeşil alan sistemi, ulaşım, erişilebilirlik ve mekânın etkin kullanılması, ... gibi hususlarda açıklamalara yer verilir."

"Nazım imar planları" hakkındaki 23/5 maddesinde "Açık ve yeşil alan ile diğer sosyal ve teknik altyapı alanları bir bütün olarak, erişilebilir şekilde merkezlerle birlikte planlanmalıdır." hükümlerine yer verilmiştir.

Bununla beraber, Yönetmeliğin 4/1/g maddesinde kentsel tasarım projesi " ... tasarım amacına göre kütle ve yapılanma düzeni veya açık alan düzenlemelerini içeren; ... yaya dolaşım ilişkilerini kuran; ... açık ve yeşil alanların ilişkisini ... gösteren; altyapı unsurlarını bütüncül bir yaklaşımla disiplinler arası olarak ele alan; ... tasarım ilke ve araçlarını içeren uygun ölçekteki proje" olarak tanımlanmış olup, 12. ve 26. maddeleri ile mevcut yeşil alanların iyileştirilmesi, korunması ve erişilebilirliğinin artırılması yönünde hükümler getirilmiştir.

Hedef 9: Doğal ve Kültürel Varlık ve Değerlerin Korunmasını Sağlamak

STRATEJİ 9.1: KENTLEŞME VE MEKÂNSAL PLANLAMA SÜRECİNDE DOĞAL VE KÜLTÜREL VARLIKLARIN KORUNMASINI BENİMSEYEN YAKLAŞIMLAR DESTEKLENECEKTİR.

EYLEM 9.1.1.a: Koruma ile ilgili kapasite geliştirmek üzere eğitim programları düzenlenecektir.			
Açıklama: Doğal ve kültürel varlık ve değerlerin korunmasına yönelik planlama ve uygulamalardan sorumlu yerel ve merkezi yönetimlerde, kurumsal kapasitenin artırılmasına yönelik eğitim programları ve malzemelerin hazırlanması gerekmektedir.			
EYLEM DÖNEMİNDE GEREKLİ ÇALIŞMALAR YAPILMIŞTIR.			
Sorumlu kuruluş	İlgili kuruluşlar	Gerçekleşme dönemi	Eylem türü
Kültür ve Turizm Bakanlığı	Çevre ve Şehircilik Bakanlığı, Belediyeler, İl Özel İdareleri, Üniversiteler, STK'lar, Meslek Odaları	2010-2014	KG

Yapılan Çalışmalar:

Kültür ve Turizm Bakanlığı mülkiyetinde ya da Bakanlığa tahsisli tescilli taşınmaz kültür varlıklarının koruma ve restorasyon uygulamaları bölgesel olarak teşkilatlanmış olan 15 adet Rölöve ve Anıtlar Müdürlüğüne yürütülmektedir.

Kültür ve Turizm Bakanlığınca istihdam edilen mimar, inşaat mühendisi, elektrik mühendisi, makine mühendisi uzmanlar için kültür varlıklarının bölgesel, işlevsel, dönemsel farklılıkları göz önünde bulundurularak restorasyon uygulamalarında yaşanan sorunlar için ortak çözüm yöntemleri geliştirilmesi, kullanılacak malzeme seçimlerinden müdahale yöntemlerine kadar geniş bir alanda dil birliği sağlanması ve özellikle kuruma yeni başlamış ve lisans eğitimlerinde koruma ve restorasyon dersleri almamış meslek dallarındaki uzmanlara genel mahiyetli koruma ve restorasyon formasyonu verilmesi amacıyla 2014 yılının Eylül- Ekim-Kasım aylarında ICOMOS tarafından eğitim verilmiştir. Söz konusu eğitim konu başlıkları ise; Restorasyon Kuramına Giriş, Restorasyon Süreçleri, Restorasyon Uygulamaları ve Müzecilik olarak belirlenmiştir.

EYLEM 9.1.1.b: Koruma ile ilgili kapasite geliştirmek üzere eğitim programları düzenlenecektir.			
Açıklama: Doğal ve kültürel varlık ve değerlerin korunmasına yönelik planlama ve uygulamalardan sorumlu yerel ve merkezi yönetimlerde, kurumsal kapasitenin artırılmasına yönelik eğitim programları ve malzemelerin hazırlanması gerekmektedir.			
EYLEM DÖNEMİNDE GEREKLİ ÇALIŞMALAR YAPILMIŞTIR.			
Sorumlu kuruluş	İlgili kuruluşlar	Gerçekleşme dönemi	Eylem türü
Çevre ve Şehircilik Bakanlığı	Orman ve Su İşleri Bakanlığı, Belediyeler, İl Özel İdareleri, Üniversiteler, STK'lar, Meslek Odaları	2010-2014	KG

Yapılan Çalışmalar:

Çevre ve Şehircilik Bakanlığınca 2011-2014 yıllarında korunan alanların yönetimi, planlanması ve korunmasına ilişkin kapasitenin artırılmasına yönelik üniversiteli eğitimler tarafından 8 eğitim programında yaklaşık 3600 kişiye eğitimler verilmiştir.

EYLEM 9.1.2.a: Koruma çalışmaları kapsamında geleneksel ve yerel yapı malzemeleri ve teknolojileri geliştirilecektir.			
Açıklama: Kültürel mirasın korunması kapsamında geleneksel ve yerel yapı malzemelerinin ve teknolojilerinin geliştirilmesi ve uygulanmasını amaçlayan araştırma programlarının ilgili kurumların koordinatörlüğünde gerçekleştirilmesi gerekmektedir.			
EYLEM DÖNEMİNDE GEREKLİ ÇALIŞMALAR YAPILMIŞTIR.			
Sorumlu kuruluş	İlgili kuruluşlar	Gerçekleşme dönemi	Eylem türü
Kültür ve Turizm Bakanlığı	Çevre ve Şehircilik Bakanlığı, Belediyeler, İl Özel İdareleri, Üniversiteler, STK'lar, Meslek Odaları	2010-2014	KG

Yapılan Çalışmalar:

Kültür ve Turizm Bakanlığınca kültür varlıklarının bozulmasının önlenmesi, eserin gelecek nesillere aktarılabilir şekilde korunması ve daha uzun süre yaşamasının sağlanması amacıyla en iyi koruma tekniklerinin kullanılması ve yeni tekniklerle birlikte müdahale edilmesine yönelik yapı malzeme kullanımı, fiziksel durum, malzemeye yönelik bozulma ve deformasyonlar tespit edilerek değerlendirilmektedir. Kültür varlıklarının malzemelerini ve koruma yöntemlerini belirlemek üzere alınan numunelerin laboratuvarlarda analizi yaptırılarak kültür varlıkları üzerinde uygulanacak koruma işlemi belirlenmekte olup elde edilen veriler doğrultusunda Malzeme Analiz Raporları hazırlanmaktadır. Ardından uygulamaya yönelik çalışmalar da söz konusu analiz sonuçları ile koruma planı çerçevesinde gerçekleştirilmektedir.

EYLEM 9.1.2.b: Koruma çalışmaları kapsamında geleneksel ve yerel yapı malzemeleri ve teknolojileri geliştirilecektir.			
Açıklama: Kültürel mirasın korunması kapsamında geleneksel ve yerel yapı malzemelerinin ve teknolojilerinin geliştirilmesi ve uygulanmasını amaçlayan araştırma programlarının ilgili kurumların koordinatörlüğünde gerçekleştirilmesi gerekmektedir.			
Sorumlu kuruluş	İlgili kuruluşlar	Gerçekleşme dönemi	Eylem türü
Çevre ve Şehircilik Bakanlığı	Belediyeler, İl Özel İdareleri, Üniversiteler, STK'lar, Meslek Odaları	2010-2014	KG

Yapılan Çalışmalar:

Çevre ve Şehircilik Bakanlığınca, Amasya, Balıkesir, Bursa, Edirne, Karabük, Rize, Trabzon, Şanlıurfa, Denizli, Muğla, Uşak, Erzurum, Iğdır, Kars, Kayseri, Niğde, Nevşehir, illerinde Yöresel Mimariye uygun konut projeleri elde edilmiştir. Ankara, Kırıkkale, Çankırı, Tokat, Sivas, Gümüşhane, Konya, Karaman,

Aksaray illerine ait projelerin elde edilme süreci devam etmektedir. Sonraki dönemde tüm Türkiye geneline yaygınlaştırılması öngörülmektedir.

EYLEM 9.1.3.a: Kültürel varlıkların envanteri çağdaş teknikler kullanılarak tamamlanacak ve etkin bir veri tabanı oluşturulacaktır.			
Açıklama: Ulusal düzeyde doğal ve kültürel varlıkların envanterlerinin tamamlanması, bilgiye kademeli erişim imkânlarının sağlanması gerekmektedir.			
Sorumlu kuruluş	İlgili kuruluşlar	Gerçekleşme dönemi	Eylem türü
Kültür ve Turizm Bakanlığı	Çevre ve Şehircilik Bakanlığı, Kalkınma Ajansları, Belediyeler, İl Özel İdareleri, Üniversiteler	2010-2014	KG

Yapılan Çalışmalar:

Kültür ve Turizm Bakanlığınca (Kültür Varlıkları ve Müzeler Genel Müdürlüğü); 2863 sayılı Kanun kapsamında tescilli taşınmaz kültür varlıklarının dijital ortamda envanterlenmesi için 2011 yılı itibariyle Taşınmaz Ulusal Envanter Sistemi (TUES) Projesi devreye alınmıştır. Proje kapsamında, 36 Kültür Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu Müdürlüğünde yer alan tescilli taşınmaz bilgileri, Coğrafi Bilgi Sistemi (CBS) destekli merkezi TUES yazılımına aktarılmaktadır. Buna göre Kültür Varlıkları ve Müzeler Genel Müdürlüğünce; 11.038 adet Sit Alanı, 21.713 adet Anıt ve Tek Yapı ile 136,283 adet Kurul Kararı TUES veri tabanında tutulmaya başlanmıştır. TUES, günümüz itibariyle taşınmaz kültür varlıkları envanterinin yaklaşık %35'ini dijital olarak tutmaktadır.

EYLEM 9.1.3.b: Doğal varlıkların envanteri çağdaş teknikler kullanılarak tamamlanacak ve etkin bir veri tabanı oluşturulacaktır.			
EYLEM TAMAMLANMIŞTIR.			
Açıklama: Ulusal düzeyde doğal ve kültürel varlıkların envanterlerinin tamamlanması, bilgiye kademeli erişim imkânlarının sağlanması gerekmektedir.			
Sorumlu kuruluş	İlgili kuruluşlar	Gerçekleşme dönemi	Eylem türü
Çevre ve Şehircilik Bakanlığı	Orman ve Su İşleri Bakanlığı, Kalkınma Ajansları, Belediyeler, İl Özel İdareleri, Üniversiteler	2010-2014	KG

Yapılan Çalışmalar:

Çevre ve Şehircilik Bakanlığınca Doğal Sit Alanları, Tabiat Varlıkları (anıt ağaç, ağaç topluluğu, tabiat varlığı, mağara) ve Özel Çevre Koruma Bölgelerine ilişkin sınır koordinatları ile tespit ve tescile esas olan gerekçelere dair ekolojik veriler vb. tüm envanter kayıtlarını muhafaza ve takip etmek üzere SAYS (Sit Alanları Yönetim Sistemi) arşiv/coğrafi bilgi sistemi uygulaması geliştirilmiştir. Tabiat Varlıklarını Koruma alanlarına ve tabiat varlıklarına ilişkin tüm envanter çalışmaları, mekana dayalı sayısal veri tabanı oluşturularak yürütülmektedir. İnternet aracılığı ile bilgilerin paylaşımını ve yaygın kullanımını sağlamak üzere servis odaklı SAYS uygulaması kullanılmaktadır. SAYS uygulaması içerisinde, Bakanlık Merkez birimleri ve 81 İl Valiliği Çevre ve Şehircilik İl Müdürlükleri ile koordineli çalışmalar yürütülmektedir.

Doğal hayatın bütünlüğünü sağlamak ve çeşitliliğini korumak, doğal kaynakların adil ve ekolojik olarak devamlılığını sağlamak üzere gerçekleştirilen tüm araştırma ve inceleme çalışmaları sonucunda elde edilen ekolojik veriler, coğrafi bilgi teknolojileri destekli ilişkisel veri tabanında tutulmaktadır. Tabiat Varlıklarını Koruma alanlarına ait, endemik türler, nesli tehlike altında olan tür ve habitatlar, ulusal ve uluslararası sınıflandırma verileri vb. verilerin yer aldığı veri tabanı elektronik ağ içerisinde ilgili/yetkili kullanıcılarla paylaşılmaktadır.

EYLEM 9.1.4.a: Planlama ve koruma mevzuatında, korunan alanlara ilişkin öncelikler belirlenecek ve tahribi durumunda uygulanacak yaptırımlar geliştirilecektir.

EYLEM TAMAMLANMIŞTIR.

Açıklama: Planlama mevzuatı ile koruma mevzuatı arasında paralellik sağlanması, doğal ve kültürel varlıkların ve alanların tahribi durumunda uygulanacak yaptırımların geliştirilmesi gerekmektedir.

Sorumlu kuruluş	İlgili kuruluşlar	Gerçekleşme dönemi	Eylem türü
Kültür ve Turizm Bakanlığı	Çevre ve Şehircilik Bakanlığı, Belediyeler, İl Özel İdareleri, Üniversiteler, STK'lar, Meslek Odaları	2010-2014	MD

Yapılan Çalışmalar:

Kültür ve Turizm Bakanlığınca son dönemde yaşanan terör olayları sebebiyle Sur içi kentsel sit alanındaki tescilli taşınmaz kültür varlığı yapıların zarar tespitine yönelik Diyarbakır İli ve diğer taşra teşkilatlarımızdan, alanında uzman mimar, inşaat mühendisi, şehir plancısı, arkeolog ve müze araştırmacılarını içeren toplam 82 kişilik, 8 adet "Sur içi inceleme ve Tespit Komisyonu" ile Çevre ve Şehircilik Bakanlığınca tescilli yapıların tespitinde kılavuzluk etmek üzere bir Yardımcı Komisyon oluşturulmuştur. Ayrıca, UNESCO Dünya Miras Listesi'nde yer alan Diyarbakır Surları ile Hevsel Bahçeleri tampon bölgesinde yer alan kentsel sit alanında yapılması planlanan çalışmaları yönlendirmesi amacıyla Bakanlığımızca Suriçi Bilim Komisyonu oluşturulmuştur. Söz konusu komisyonlarca, Sur içi'nde, Koruma Amaçlı İmar Planında belirlenen anıtsal ve sivil mimari yapılar ile çevresel değerli ve müdahale edilerek korunacak yapılara ilişkin tespitler ayrıntılı olarak gerçekleştirilmiş ve tespitler sonucunda hazırlanan raporlar, etaplar halinde Bakanlığımıza iletilmiştir. Sur içi'nde; 154 adet Anıtsal, 450 adet Sivil Mimari ve 1 adet Arkeolojik olmak üzere toplam 605 Tescilli Kültür Varlığı ile Koruma Amaçlı İmar Planı kapsamında 594 adet Çevresel Değerli ve Müdahale Edilerek Korunacak Mimari Yapı ve Kalıntılardan oluşan toplam 1199 adet kültür varlığı ile çevresel değerli ve müdahale edilerek korunacak mimari yapı bulunmaktadır. Diyarbakır Sur içi'nde son dönemde yaşanan terör olayları sebebiyle Sur içi bölgesi 6306 sayılı Afet Riski Altındaki Alanların Dönüştürülmesi Hakkında Kanun kapsamında, 22.10.2012 tarih ve 2012/3900 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile "riskli alan" ilan edilmiştir. Bununla birlikte, 20.08.2016 tarih ve 6745 sayılı "Yatırımların Proje Bazında Desteklenmesi ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnemelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun" kapsamında; 2863 sayılı Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kanununda ve 5233 sayılı Terör ve Terörle Mücadeleden Doğan Zararların Karşılansısı Hakkında Kanununda değişiklikler yapılmıştır.

Bu kapsamda riskli alanlarda her tür ve ölçekteki meri imar planı, plan notları ve plan açıklama raporunda ilgili idarelere verilmiş görüş bildirme de dâhil her türlü görev ve yetkiler Çevre ve Şehircilik Bakanlığınca geçmiştir. Çevre ve Şehircilik Bakanlığı tarafından yapılan çalışmalarda kullanılmak üzere alanda yer alan tescilli taşınmaz kültür varlıkları, korunacak yapılar ile tescilli yapı koruma alanı içerisinde kalan yapılara ait bilgi ve belgeler anılan Bakanlığa iletilmiş olup gerekmesi halinde teknik destek sağlanması planlanmaktadır.

Ayrıca, 2863 sayılı Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kanununun Tespit ve tescil başlıklı 7. maddesinin 6,7,8 ve 9. fıkralarında, İstisnalar ve Muafiyetler başlıklı 21. maddesinin 4 ve 5. fıkralarında ve Cezalar başlıklı 65. maddesi ile ilgili değişiklik çalışmaları yürütülmüş olup, yine 6546 sayılı Çanakkale Savaşları Gelibolu Tarihi Alan Başkanlığı Kurulması Hakkında Kanun çalışmaları yürütülmüş ve söz konusu kanun 19.06.2014 yılında kabul edilmiş ve 28.06.2014 tarihinde Resmi Gazetede yayımlanmıştır.

EYLEM 9.1.4.b: Planlama ve koruma mevzuatında, korunan alanlara ilişkin öncelikler belirlenecek ve tahribi durumunda uygulanacak yaptırımlar geliştirilecektir.

EYLEM TAMAMLANMIŞTIR.

Açıklama: Planlama mevzuatı ile koruma mevzuatı arasında paralellik sağlanması, doğal ve kültürel varlıkların ve alanların tahribi durumunda uygulanacak yaptırımların geliştirilmesi gerekmektedir.

Sorumlu kuruluş	İlgili kuruluşlar	Gerçekleşme dönemi	Eylem türü
Çevre ve Şehircilik Bakanlığı	Belediyeler, İl Özel İdareleri, Üniversiteler, STK'lar, Meslek Odaları	2010-2014	MD

Yapılan Çalışmalar:

Çevre ve Şehircilik Bakanlığınca 23.03.2012 tarih ve 28242 sayılı Korunan Alanlarda Yapılacak Planlara Dair Yönetmeliğe dayanılarak 27.10.2014 tarih ve 2014/23 sayılı "Korunan Alanlarda Yapılacak İmar Planı Teklifi Usul ve Esaslarına Dair Genelge" yayımlanmıştır.

STRATEJİ 9.2: TÜM DOĞAL KAYNAKLARIN VE KORUNAN ALANLARIN KORUNMASI VE SÜRDÜRÜLEBİLİR KULLANIMI İÇİN İZLEME VE DENETLEME MEKANİZMALARININ GELİŞTİRİLMESİ VE AYNI ALANDAKİ FARKLI KORUMA KARARLARININ UYUMLAŞTIRILMASI SAĞLANACAKTIR.

EYLEM 9.2.1: Doğal kaynakların ve koruma alanlarının yönetimi için uluslar arası kriterleri de dikkate alarak koruma alanlarının tespiti yapılacak ve bu alanlardaki biyolojik çeşitlilik de dahil envanter çalışmaları tamamlanacaktır.

Açıklama: Doğal ve ekolojik özellikleri nedeniyle korunması gereken su kaynakları ve su havzaları, akarsu yatakları, sulak alanlar, tarım alanları, orman alanları, kıyıları, ekolojik duyarlı alanlar, doğal sit alanları, mera ve benzeri değerlerin belirlenmesine yönelik olarak çağdaş teknolojiler kullanılarak envanter çalışmaları yapılması, paylaşımlı veri portalı oluşturulması, sürekliliğini ve güncelliğini sağlayacak araçların geliştirilmesi önerilmektedir. Orman ve Su İşleri Bakanlığınca halen yürütülmekte olan envanter ve veri portalı çalışmaları Çevre ve Şehircilik Bakanlığınca geliştirilmekte olan "Ulusal Mekânsal Planlama Portalı" ile ilişkilendirilecek, her zaman güncel tutulması sağlanacaktır.

Sorumlu kuruluş	İlgili kuruluşlar	Gerçekleşme dönemi	Eylem türü
Çevre ve Şehircilik Bakanlığı	Orman ve Su İşleri Bakanlığı, Kültür ve Turizm Bakanlığı, Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı, TÜİK, Kalkınma Ajansları, Belediyeler, İl Özel İdareleri, Üniversiteler, Meslek	2010-2014	KG

	Odaları		
--	---------	--	--

Yapılan Çalışmalar:

Çevre ve Şehircilik Bakanlığınca ekolojik temelli bilimsel araştırma çalışmaları ve biyoçeşitlilik çalışmaları tüm doğal sit alanlarında ve tüm özel çevre koruma bölgelerinde uluslararası kriterler dikkate alınarak yapılmaktadır. Endemik ve nesli tehlike altında olan türler kapsamında izleme projeleri yürütülerek tür eylem planları yapılmaktadır.

Doğal sit alanlarının yeniden değerlendirilmesi kapsamında yürütülen Ekolojik Temelli Bilimsel Araştırmalar sonucunda elde edilecek tüm ekolojik verilerin ulusal düzeyde elde edilmesi ve sunulması planlanmaktadır.

EYLEM 9.2.2: Koruma alanlarında uyarı sistemleri kurulacaktır.			
Açıklama: Koruma statüsünde olan doğal ve ekolojik alanlara ilişkin bilgilendirme, uyarı, izleme ve denetim sistemi oluşturulması faaliyetleri ile Orman ve Su İşleri Bakanlığı bünyesinde korunan alanlarda biyolojik çeşitliliğin izlenmesi amacıyla kurulan "Nuh'un gemisi biyolojik çeşitlilik izleme birimi"nin faaliyetlerinin ortaklaşa yürütülmesi gerekmektedir.			
Sorumlu kuruluş	İlgili kuruluşlar	Gerçekleşme dönemi	Eylem türü
Çevre ve Şehircilik Bakanlığı	Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı, Kültür ve Turizm Bakanlığı, Belediyeler, İl Özel İdareleri, Üniversiteler, Meslek Odaları, STK'lar	2010-2014	KG

Yapılan Çalışmalar:

Korunan alanlarla ilgili ekolojik değerlendirmeler bu eylem kapsamındaki çalışmalar devam etmektedir. Korunan alan sınırları ve dayanaklarına ilişkin envanter kayıtları Sit Alanları Yönetim Bilgi Sistemi (SAYS) içerisinde tutulmak üzere veri tabanında saklanmaktadır. SAYS Tabiat Varlıklarını Koruma Genel Müdürlüğü'nün CBS uygulaması olup servis mimarisi ile paylaşımı sağlanmaktadır.

STRATEJİ 9.3: DOĞAL VE KÜLTÜREL VARLIKLARIN KORUNMASINA İLİŞKİN UYGULAMA ARAÇLARININ GELİŞTİRİLMESİ DESTEKLENECEKTİR.

EYLEM 9.3.1.a: Korumayı özendirecek araçlar geliştirilecektir.			
Açıklama: Korumayı özendirecek uygulama araçlarının geliştirilmesi, mevcut kaynakların etkinleştirilmesi, kullanan-öder, ikili ve çok taraflı finansman kaynağı gibi seçeneklerin oluşturulması, bunlardan yararlanma konusunda kolaylaştırıcı düzenlemeler yapılması gerekli görülmektedir.			
Sorumlu kuruluş	İlgili kuruluşlar	Gerçekleşme dönemi	Eylem türü
Kültür ve Turizm Bakanlığı	Çevre ve Şehircilik Bakanlığı, Üniversiteler, STK'lar, Meslek Odaları	2010-2014	MD

Yapılan Çalışmalar:

Kültür ve Turizm Bakanlığınca, 5225 sayılı Kültür Yatırımları ve Girişimlerini Teşvik Kanunu, 2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanunu, 1319 sayılı Emlak Vergisi Kanununda kültürel alanda yapılan yatırımlara

sağlanan teşvik unsurlarını arttırmaya yönelik düzenlemeler yapılmaktadır. Söz konusu çalışmalar devam etmektedir.

EYLEM 9.3.1.b: Korumayı özendirecek araçlar geliştirilecektir.			
Açıklama: Korumayı özendirecek uygulama araçlarının geliştirilmesi, mevcut kaynakların etkinleştirilmesi, kullanan-öder, ikili ve çok taraflı finansman kaynağı gibi seçeneklerin oluşturulması, bunlardan yararlanma konusunda kolaylaştırıcı düzenlemeler yapılması gerekli görülmektedir.			
Sorumlu kuruluş	İlgili kuruluşlar	Gerçekleşme dönemi	Eylem türü
Çevre ve Şehircilik Bakanlığı	Üniversiteler, STK'lar, Meslek Odaları	2010-2014	MD

Yapılan Çalışmalar:

Çevre ve Şehircilik Bakanlığı Çevre Yönetimi Genel Müdürlüğü'nce çalışmalar yürütülmekte olup atık mevzuatı kapsamında geri kazanım ve bertaraf tesislerinin kurulması ve işletilmesine yönelik herhangi bir teşvik mekanizması bulunmamaktadır. Öte yandan Ulusal Geri Dönüşüm Stratejisi Belgesinde (2014-2017) kapsamda yer alan beş hedef ve 54 eylem maddesi ile korumayı özendirecek çalışmalar sürdürülmektedir.

- Atıksu arıtma tesislerinin etkin çalışmasını sağlamak, alıcı ortam su kalitesinin iyileştirilmesi ve doğal kaynakların korunması amacıyla "Çevre Kanununun 29 uncu Maddesi Uyarınca Atıksu Arıtma Tesislerinin Teşvik Tedbirlerinden Faydalanmasında Uyulacak Usul ve Esaslara Dair Yönetmeliği" kapsamında mevzuata uygun olarak çalıştırılan atıksu arıtma tesislerinin enerji giderleri Bakanlar Kurulunca belirlenen oranda Bakanlığımızca 2011 yılından itibaren geri ödenmektedir.
- Kentsel atıksu arıtma tesislerinin etkin, verimli ve mevzuata uygun şekilde işletilmesinin sağlanması amacıyla, atıksu arıtma tesislerinde istihdam edilecek personelin niteliklerinin belirlenmesine ilişkin olarak "Kentsel Atıksu Arıtma Tesislerinde Çalışan Teknik Personele İlişkin Tebliğ" çalışması yapılmaktadır.
- Su kaynaklarının korunması, kirlenmesinin önlenmesi ve kirlenmiş olan su kaynaklarının kalitesinin iyileştirilmesi amacıyla, alınması gereken önlemleri de içeren Kirlilik Önleme Eylem Planları hazırlanmıştır. Bunlar;
 - Gediz Havzası Kirlilik Önleme Eylem Planı
 - Batı Akdeniz Havzası Kirlilik Önleme Eylem Planı
 - Büyük Menderes Havzası Kirlilik Önleme Eylem Planı
 - Ceyhan Havzası Kirlilik Önleme Eylem Planı
 - Doğu Akdeniz Havzası Kirlilik Önleme Eylem Planı
 - Küçük Menderes Havzası Kirlilik Önleme Eylem Planı
 - Kuzey Ege Havzası Kirlilik Önleme Eylem Planı
 - Seyhan Havzası Kirlilik Önleme Eylem Planlarıdır.

Hedef 10: Sosyal, Kültürel ve Ekonomik Boyutlarla Bütünleşik Bir Kentsel Yenileme ve Dönüşümü Sağlamak

STRATEJİ 10.1: KENTSEL YENİLEME VE DÖNÜŞÜME İLİŞKİN PLAN VE PROJELERİN BÜTÜNCÜL BİR PLANLAMA ANLAYIŞIYLA HAZIRLANMASI, UYGULAMANIN İZLENMESİ VE DENETLENMESİ SAĞLANACAKTIR.

EYLEM 10.1.1: Sürdürülebilir mekân kalitesi için göstergeler hazırlanacaktır.

Açıklama: Özellikle kentsel dönüşüm ve yenileme alanlarında mekân kalitesini belirleyen yaşanabilirlik ve sürdürülebilirlik göstergelerinin oluşturulması gerekli görülmektedir.

Sorumlu kuruluş	İlgili kuruluşlar	Gerçekleşme dönemi	Eylem türü
Çevre ve Şehircilik Bakanlığı	TOKİ, Belediyeler, Üniversiteler, Meslek Odaları	2010-2014	KG

Yapılan Çalışmalar:

Çevre ve Şehircilik Bakanlığı Mekânsal Planlama Genel Müdürlüğü'nce 2010, 2011 yıllarında Kentsel Göstergeler Kılavuzu oluşturularak, 3 pilot ilde uygulaması gerçekleştirilmiştir.

Mesleki Hizmetler Genel Müdürlüğü'nce 08.12.2014 tarih ve 29199 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren "Sürdürülebilir Yeşil Bina İle Sürdürülebilir Yerleşmelerin Belgelendirilmesine Dair Yönetmelik" hazırlanmıştır. Bu yönetmelik kapsamında, Türkiye koşullarına göre sürdürülebilir yeşil bina ile sürdürülebilir yerleşmelerin belgelendirmesinde kullanılacak zorunlu performans göstergelerini içeren "Temel Değerlendirme Kılavuzu" ile sürdürülebilir yeşil bina ile sürdürülebilir yerleşmelerin belgelendirme sisteminin online olarak işletilmesi için kullanılacak "Ulusal Yeşil Bina Bilgi Sistemi" yazılım programı İstanbul Teknik Üniversitesi ile 26.02.2016 tarihinde imzalanan protokol kapsamında hazırlanmaktadır.

Kentsel Mekânsal Standartlar Projesini gerçekleştirmek üzere, yeterli donanıma sahip bir Üniversite ile Protokol imzalanma aşamasına gelinmiştir.

Proje kapsamında, "kentsel, sosyal ve teknik altyapı" standartlarına ilişkin "standart çerçeve modellerinin" toplandığı birleşik bir "rehber" kitap hazırlanacak ve "mahalle" ölçeğinde bir yerleşim alanının strateji dokümanlarının oluşturulması ile yürürlükteki mevcut stratejilerin bu doğrultuda güncellenmesi sağlanacaktır.

Çevre Yönetimi Genel Müdürlüğü'nce 2015 yılında başlayan İklim Değişikliği Konusunda Farkındalık Geliştirme Projesinin Yerel Yönetimler Bileşeni kapsamında İklim duyarlı ve kaliteli şehirleşme adına kriter geliştirme ve sertifika sistemi üzerine çalışmalar yapılmıştır.

Altyapı ve Kentsel Dönüşüm Hizmetleri Genel Müdürlüğü'nce yerleşim alanlarımızın sürdürülebilir, kaliteli alanlar haline gelmesi için Sürdürülebilir Performanslı Kentsel Dönüşüm (SüPerKent) Standartları hazırlanmıştır. SüPerKent Standartları ile birlikte; kentsel dönüşüm vasıtasıyla halihazırda şehirlerimizin ve yeni yerleşim alanlarımızın daha sürdürülebilir, çevresiyle uyumlu, enerji, su ve ulaşım verimli olması sağlanacaktır. Bu kapsamda, SüPerKent Yönetmelik Taslağı hazırlanmıştır.

Hedef 11: Afet ve Yerleşme Risklerini Azaltmak

STRATEJİ 11.2: AFET TEHLİKELERİ VE RİSKLERİ TESPİT EDİLEREK RİSK AZALTMAYA YÖNELİK SÜREÇLER ETKİNLEŞTİRİLECEKTİR.

EYLEM 11.2.3: Mikro bölgeleme ile ilgili mevzuat hazırlanacaktır.

Açıklama: Yerleşime açılması düşünülen alan veya yapılaşmış bir alanda tüm tehlikelerin belirlenmesi amacıyla yapılacak olan mikro bölgeleme çalışmalarının ilke, esas ve standartları ile

<i>ilgili hukuki düzenlemeler yapılması gerekmektedir.</i>			
Sorumlu kuruluş	İlgili kuruluşlar	Gerçekleşme dönemi	Eylem türü
<i>Çevre ve Şehircilik Bakanlığı</i>	<i>Başbakanlık Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığı, İçişleri Bakanlığı, Belediyeler, İl Özel İdareleri, Valilikler</i>	<i>2010-2014</i>	<i>MD</i>

Yapılan Çalışmalar:

Çevre ve Şehircilik Bakanlığınca mekânsal planlama sürecinde afete duyarlı planlama yapılması, afet risklerinin azaltılarak daha sağlıklı, güvenli ve sürdürülebilir yerleşim alanlarının oluşturulması amacıyla çok yönlü ve daha detaylı çalışmaları içeren Mikrobölgeleme Etütleri ülke çapında yaygınlaştırılmaktadır. Hazırlanan etüt raporlarının kontrol, inceleme ve onay işlemleri gerçekleştirilmektedir.

2013 yılında 8 adet, 2015 yılında 8 adet ve 2016 yılı Ekim ayına kadar 13 adet olmak üzere toplamda 29 adet mikrobölgeleme etüt raporu onaylanmıştır. Böylelikle şu ana kadar ülke çapında yaklaşık 110.000 hektarlık alana ait mikrobölgeleme etüt çalışması tamamlanmıştır. Onaylanmış olan her bir mikrobölgeleme etüt raporu daha sonraki çalışmalara örnek olacak bir el kitabı niteliğindedir.

STRATEJİ 11.3: ŞEHİRCİLİK VE PLANLAMA MEVZUATI, AFET VE YERLEŞME RİSKLERİNİN AZALTILMASINI SAĞLAMAK ÜZERE, TEHLİKE VE RİSK ANALİZİ İLE SAKINIM PLANLAMASINI KAPSAYACAK ŞEKİLDE DÜZENLENECEKTİR.

EYLEM 11.3.1: Risk sakinim planlamasıyla ilgili yasal düzenlemeler yapılacaktır.			
Açıklama: <i>Bütünleşik tehlike haritaları, sakinim planlaması ve risk azaltma yaklaşım ve yöntemleri konularında kapsam, standartlar, sorumluluk ve yöntemler belirleyen uygulamalar için şehircilik ve planlama mevzuatında düzenlemeler yapılması ihtiyacı bulunmaktadır.</i>			
Sorumlu kuruluş	İlgili kuruluşlar	Gerçekleşme dönemi	Eylem türü
<i>Başbakanlık Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığı</i>	<i>İçişleri Bakanlığı, Çevre ve Şehircilik Bakanlığı, Belediyeler, İl Özel İdareleri, Üniversiteler, Meslek Odaları</i>	<i>2010-2014</i>	<i>MD</i>

Yapılan Çalışmalar:

Çevre ve Şehircilik Bakanlığınca şuana kadar risklerin belirlenmesi ve sakinim planlaması ile ilgili herhangi bir yasal düzenleme yapılmamıştır. Kalkınma Bakanlığına sunulan ve 2017 yılında yapılması planlanan “İmar Planlarına Altlık Sakinim (Risk Azaltma) Planlamasına Ait Usul ve Esasların Belirlenmesi” projesi ile risklerin belirlenmesi ve sakinim planlamasına yönelik yasal düzenlemelerin yapılması, jeolojik-jeoteknik ve mikrobölgeleme çalışmaları ile diğer kentsel riskleri dikkate alan sakinim planlarının hazırlanmasında izlenecek usul ve esasları kapsayan mevzuatın paydaş kurumlarla yapılacak ortak çalışmalar sonucunda oluşturulması planlanmaktadır.

EYLEM 11.3.2: Risk Sakınım Planlaması el kitabı hazırlanacaktır.

Açıklama: Sakınım planlaması süreç, yöntem ve yaklaşımlarına ilişkin plan yapma yetkisi olan kuruluşlara yönelik materyallerin hazırlanması gerekmektedir.

Sorumlu kuruluş	İlgili kuruluşlar	Gerçekleşme dönemi	Eylem türü
Başbakanlık Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığı	Çevre ve Şehircilik Bakanlığı, Belediyeler, İl Özel İdareleri, Üniversiteler, Meslek Odaları	2010-2014	KG

Yapılan Çalışmalar:

Kalkınma Bakanlığına sunulan ve 2017 yılında yapılması planlanan “İmar Planlarına Altlık Sakınım (Risk Azaltma) Planlamasına Ait Usul ve Esasların Belirlenmesi” projesi kapsamında yapılacak mevzuat çalışmalarının bir çıktısı olarak el kitabının hazırlanması planlanmaktadır. Böylece risklerin belirlenmesi, sakınım planlarının hazırlanması ve bunların imar planlarına uygulanması sağlanacaktır.

EYLEM 11.3.3: Risk türlerinin belirlenmesi amacıyla bilgi paylaşımında standart oluşturulacak ve başta kamu binaları olmak üzere mevcut yapı stokuna ilişkin envanter çalışması yapılacaktır.

Ulusal düzeyde çeşitli sektörler için toplanacak veya üretilecek konumsal/mekânsal verilerin paylaşım imkânlarının kolaylaştırılması ve yaygınlaştırılması amacıyla ortak standartların belirlenmesi ve mevcut yapı stoku envanterinin hazırlanması gerekli görülmektedir.

Sorumlu kuruluş	İlgili kuruluşlar	Gerçekleşme dönemi	Eylem türü
Çevre ve Şehircilik Bakanlığı	Belediyeler, İl Özel İdareleri	2010-2014	KG

Yapılan Çalışmalar:

Çevre ve Şehircilik Bakanlığınca Riskli Yapıların Tespiti İçin Yapısal Analiz Yapılması Projesi kapsamında yazılım tasarımına ilişkin esaslar raporlanmıştır. Yazılımın oluşturulmasında kullanılacak metodoloji ve adımlar, iş akış planı olarak sunulmuştur.

Riskli Yapıların Tespit Edilmesine İlişkin Esaslarda belirtilen hesap kuralları ve risk değerlendirme yöntemi ile uyumlu bir yapısal analiz programının oluşturulma safhaları devam etmektedir. İş paketleri kapsamında yazılıma yönelik algoritma oluşturulması, gelişmelerin raporlanması ve arayüz programının oluşturulması çalışmaları devam etmektedir.

EYLEM 11.3.4: Risk azaltma ile ilgili Ar-Ge çalışmaları gerçekleştirilecektir.

EYLEM DÖNEMİNDE GEREKLİ ÇALIŞMALAR YAPILMIŞTIR.

Açıklama: Afet tehlike ve riskleriyle ilgili araştırmalar desteklenerek risk azaltma konusunda Ar-Ge altyapısı güçlendirilecektir. Ayrıca kurum ve kuruluşlarca, risk yönetimlerinin etkinliğini artırmak için kendi ölçeklerinde afet ve acil durum araştırmalarının yapılması, üniversiteler ile uygulama birimlerinin işbirliği olanaklarının artırılması, çok disiplinli araştırmaların belirli bir ulusal program dahilinde yapılması ve kurumsallaştırılması için yöntemler geliştirilmesi ve özellikle deprem araştırmaları ve senaryolarının ülkemizin tüm riskli alanlarında yoğunlaştırılması gerekli

görölmektedir.			
Sorumlu kuruluş	İlgili kuruluşlar	Gerçekleşme dönemi	Eylem türü
TÜBİTAK	Başbakanlık Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığı, Çevre ve Şehircilik Bakanlığı, Belediyeler, İl Özel İdareleri, Üniversiteler, Meslek Odaları	2010-2014	KG

Yapılan Çalışmalar:

Türkiye Bilimsel ve Teknolojik Araştırma Kurumu Başkanlığınca; deprem ve afet konutlarında TÜBİTAK'ın akademik destek programları kapsamında bugüne kadar 96 proje desteklenmiş; desteklenen projelere 2016 sabit fiyatlarıyla 17,7 milyon TL aktarılmıştır. Özel sektöre yönelik TÜBİTAK destek programları kapsamında 24 proje desteklenmiş olup, desteklenen projelere verilen hibe destek tutarı 2016 sabit fiyatlarıyla 6,7 milyon TL'ye ulaşmıştır.

TÜBİTAK MAM Yer ve Deniz Bilimleri Enstitüsü Büyükşehir Belediyeleri'nin destekleri ile hem deprem tehlikesi hem de heyelan tehlikesi konusunda eylem planı döneminde aşağıdaki projeleri gerçekleştirmiştir:

- 2008-2011 "Bursa İlinde Kentsel Dönüşüme Esas Sismik Tehlike Değerlendirme Projesi"
- 2013-2016 "Beylikdüzü ve Büyükçekmece İlçelerinde Muhtelif Heyelan Sahalarının Araştırılması Projesi"
- 2014-2017 "Balıkesir İli Sismik Tehlike Değerlendirme Projesi"

STRATEJİ 11.4: DOĞAL AFET SİGORTA SİSTEMİNİN TÜM AFET TÜRLERİNİ KAPSAYACAK ŞEKİLDE GELİŞTİRİLMESİ SAĞLANACAKTIR.

EYLEM 11.4.1: Deprem dışındaki afetlerin de sigorta kapsamına alınmasını sağlayacak Afet Sigortaları Kanunu hazırlanacaktır.			
EYLEM TAMAMLANMIŞTIR.			
Açıklama: Mevzuatın daha işlevli ve etkin uygulanmasını sağlamak üzere tüm afet ve yapı türlerini içerecek ve ülkenin tamamını kapsayacak şekilde, Doğal Afet Sigortası Kanunu ve ikincil mevzuatının geliştirilmesi ve sigorta bilincinin artırılması gerekli görölmektedir.			
Sorumlu kuruluş	İlgili kuruluşlar	Gerçekleşme dönemi	Eylem türü
Hazine Müsteşarlığı (Doğal Afet Sigortaları Kurumu)	Başbakanlık Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığı, Çevre ve Şehircilik Bakanlığı	2010-2014	MD, KG

Yapılan Çalışmalar:

Hazine Müsteşarlığı (Doğal Afet Sigortaları Kurumu) tarafından 18.05.2012 tarih ve 28296 sayılı Resmi Gazetede 6305 sayılı Afet Sigortaları Kanununun yayımlanmasıyla birlikte bahse konu eylem gerçekleştirilmiştir.

STRATEJİ 11.5: AFETLERE ETKİN MÜDAHALE İÇİN ACIL DURUM HABERLEŞME ALTYAPISI GÜÇLENDİRİLECEK, TAHLİYE KORİDORLARI, TOPLANMA, GEÇİCİ BARINMA, AFET DESTEK MERKEZLERİ VE ACIL DURUM TESİSLERİ GİBİ TESİSLERİN GERÇEKLEŞTİRİLMESİ SAĞLANACAKTIR.

EYLEM 11.5.1: Merkezi ve yerel düzeyde haberleşme, acil durum çağrı ve bilgi iletişim sistemleri altyapısı ile acil müdahale ve yardımlar için ulaşım sistemleri geliştirilecektir.

EYLEM DÖNEMİNDE GEREKLİ ÇALIŞMALAR YAPILMIŞTIR.

Açıklama: Afet sonrasında veya acil durumlarda hem merkezi düzeydeki hem yerel düzeydeki kurumlar arasında hızlı ve güvenli haberleşmenin sağlanabilmesi için altyapının geliştirilmesi, bu kapsamda afet yönetimi ve acil durum müdahale planlarının da yeniden değerlendirilmesi gerekmektedir. Ayrıca, acil müdahale ve yardımların hızlı yapılabilmesi için gerekli ulaşım sistemleri ve mekânsal organizasyonların sağlanması, yer seçimlerinin tamamlanması ve mevcut planlarda bu amaçla gerekli değişikliklerin yapılması gerekmektedir.

Sorumlu kuruluş	İlgili kuruluşlar	Gerçekleşme dönemi	Eylem türü
Ulaştırma Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığı, Başbakanlık Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığı	İçişleri Bakanlığı, Telekomünikasyon ve İletişim Kurumu Başkanlığı, Türk Telekom, Valilikler, Belediyeler	2010-2014	KG

Yapılan Çalışmalar:

Ulaştırma Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığı tarafından eylem kapsamında yürütülen projeler aşağıda yer almaktadır:

- “Mobil Kapsama Alanı Bulunmayan Yerleşim Yerlerinde Mobil haberleşme Altyapısının Kurulması ve İşletilmesi Projesi”nin birinci fazında nüfusu 1-500 arasında olan yerleşim yerine mobil ses ve internet altyapısı kurulacaktır. Birinci faz çalışmaları kapsamında, 1.796 adet yerleşim yerine mobil haberleşme altyapısı kurulum çalışmaları tamamlanmıştır. Mevcut ve tespit edilecek yeni yerlere genişbant mobil teknolojilerin götürülmesi çalışmaları yürütülmektedir.
- “Elektronik haberleşme Altyapısı Olmayan Yerleşim Yerlerine Kablosuz Erişim Teknolojisi Kullanılarak Sabit Telefon ve İnternet Altyapısının Kurulması ve İşletilmesi Projesi” nin birinci fazı kapsamında; 1529 yerleşim yerine sabit haberleşme altyapısı götürülerek, ses ve internet hizmeti sunulmuş olup, bu faz çalışmaları tamamlanmıştır. 2.faz çalışmaları kapsamında ise kırsalda yeni yerlere kurulum çalışmaları devam etmektedir.
- “Kamu Güvenliği ve Acil Yardım Haberleşme Sistemine Ait Altyapının Kurulması Projesi” kapsamında; ilgili kurum ve kuruluşların kamu güvenliği ve acil yardım haberleşme ihtiyaçlarının ülke genelinde ortak kullanılacak olan “kamu güvenliği ve acil yardım telsiz haberleşme sistemi” ne ait kurulması öngörülen altyapı üzerinden karşılanması planlanmaktadır. İlgili kurum ve kuruluşların katılımıyla çalışmalar yürütülmektedir.
- “Ülke Genelinde Uydu Transmisyonlu Mobil Baz İstasyonlarının Konuşlandırılması Projesi” kapsamına; Afet ve acil durumlar ile kapsamanın sağlamadığı bölgelerde kullanılmak üzere, ülkemiz genelinde 25 bölgede uydu transmisyonlu mobil baz istasyonları daha önceden konuşlandırılmıştı. Bu sayı 2015 yılı başında 40 adete çıkarılarak, mobil baz istasyonları İl Valiliklerinin sevk ve idaresine verilmiştir. Tüm illere yaygınlaştırılmasına yönelik çalışmalar devam etmektedir.
- “Alo 132 Acil Yardım Destek Hattı Projesi” kapsamında; 112 Acil Sağlık Hizmetlerini desteklemek üzere, bütün ülke çapında sadece 112 Komuta Kontrol Merkezleri (KKM), 112 Acil Sağlık Hizmetleri İstasyonları ve 112 çalışanları tarafından kullanılmak üzere, “132” kısa

numara ile tanımlanan, ücretsiz “Acil Yardım Hizmetleri Destek Hattı” Sağlık Bakanlığına tahsis edilmiş ve 04 Nisan 2015 tarihli ve 29316 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.

132 Acil Yardım Hizmetleri Destek Hattı sadece ilde görevli ve sisteme tanımı yapılmış olan 112 çalışanları tarafından ve il sınırları içinde kullanılmaktadır.

132 Acil Yardım Hizmetleri Destek Hattı vatandaşlarımızın kullanımına kapalıdır.

Söz konusu projeye 2015 yılında başlanmış olup, çalışmalara halen devam edilmektedir.

132 Acil Kısa Numarası üzerinden 112 çalışanlarına ücretsiz hizmet vermesi ile 112 kısa numarası üzerinde oluşan telefon görüşme yoğunluğunun azaltılması, vatandaşlarımızın 112 kısa numarasına daha kısa sürede ve beklemeden ulaşabilmeleri ve 112 telsiz sistemlerinde idari konulardan kaynaklanan konuşma trafiğinin hafifletilmesi hedeflenmektedir.

- “Kesintisiz ve Güvenli Haberleşme Sistemi Projesi” kapsamında; 15 uç birime yapılan kurulumların tüm il AADYM’lere ve kurum AADYM’lerine yaygınlaştırılması planlanmaktadır.
- AFAD ile müştereken yürütülen “Afet ve Acil Durumlara Yönelik Uydu Telefonu Alımı Projesi” kapsamında; afet ve acil durumlarda karasal haberleşme sistemlerinde herhangi bir sorun olduğunda veya haberleşme altyapısı devre dışı kaldığında; mevcut haberleşme sistemleri servise verilene kadar alternatif haberleşme imkânının sağlanabilmesi amaçlanmıştır. Cumhurbaşkanlığı, TBMM Başkanlığı, Başbakanlık, Genelkurmay Başkanlığı, ilgili Bakanlıklar, il valilikleri, bazı ilçe kaymakamlıkları ile yerel yönetim birimlerince ve ilgili diğer kurumlarca kullanılması amacıyla 723 adet Uydu Telefonu 2012 yılında satın alınarak, dağıtımı yapılmıştır. Söz konusu uydu telefonlarının garantisi 2015 yılında bitmiştir.
- “Kızılay’a Acil İletişim İhtiyacı İçin Uydu Terminalleri (VSAT) Kurulması Projesi” Kızılay’a acil ve gerekli durumlarda alternatif haberleşme imkânının sağlanabilmesi amacıyla 48 Adet uydu terminali (VSAT) kurulmuştur. 2015 yılında proje tamamlanmıştır.
- “Sayısal Telsiz Projesi” kapsamında; J.Gn.K.lığının JEMUS Proje takvimine uygun olarak 2015 yılında toplam 50 ilde Sayısal Telsiz Sistemine geçilmiştir. 2016 yılından itibaren proje takvimine uygun olarak kalan 31 ilde daha Sayısal Telsiz Sistemine geçilmesi planlanmaktadır.
- “IP Tabanlı VHF Sistemi Projesi” kapsamında; İstanbul, Antalya ve Samsun’da yedek VHF Kontrol Merkezi olarak hizmet veren Yaklaşık. 20 yıl önce kurulumu yapılmış olan GAREX-210 VHF sisteminin ve bu sisteme bağlı 26 adet VHF istasyonunda kurulu bulunan (her istasyonda 2 adet) RP-30S VHF cihaz ve antenlerinin karasal ve uydu Transmisyon Sistemi üzerinden kesintisiz çalışacak şekilde yenilenmesi planlanmaktadır. 2018-2019 tarihleri arasında yapılması planlanan projeye ilişkin Teknik Şartname ve Ön Hazırlık çalışmaları yapılmaktadır.

EYLEM 11.5.2: Acil durumlarda kullanılacak sosyal donatıların belirlenmesi ile ilgili çalışmalar yapılacaktır.

EYLEM DÖNEMİNDE GEREKLİ ÇALIŞMALAR YAPILMIŞTIR.

Açıklama: Afet anı ve sonrasında ihtiyaç duyulan tahliye koridoru, toplanma ve geçici barınma alanları ve acil durumda kullanılacak tesislerin; tanımının yapılması, nüfus ve ihtiyaçlara göre standartlarının belirlenmesi gerekmektedir. Ayrıca mekânsal planlamalarda acil durumda kullanılacak alan ve yapılar, ulaşım, sağlık hizmetleri, geçici barınma ve lojistik gibi fonksiyonların bir bütün olarak dikkate alınması gerekmektedir.

Sorumlu kuruluş	İlgili kuruluşlar	Gerçekleşme dönemi	Eylem türü
Başbakanlık Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığı	İçişleri Bakanlığı, Çevre ve Şehircilik Bakanlığı, Sağlık Bakanlığı, Belediyeler, İl Özel İdareleri, Türk Kızılay Derneği	2010-2017	KG

Yapılan Çalışmalar:

Başbakanlık Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığı tarafından Türkiye Afet Müdahale Planı uyarınca; Barınma Hizmet Grubu olarak 81 Valilik tarafından oluşturulan senaryo bazında etkilenecek nüfus baz alınarak Toplu Barınma Merkezleri ile birlikte Çadırkent ve Konteynerkent geçici barınma alanları AFAD tarafından oluşturulan Çadırkent ve Konteynerkent standartları doğrultusunda Yerel Düzey Hizmet Grubu Operasyon Planları ile belirlenmiştir. Her sene planların revizyonu ile bu alanlar güncellenmektedir.

Hedef 12: Yaşam ve Mekân Kalitesi Yüksek, Güvenli Yerleşmeler Oluşturmak

STRATEJİ 12.1: YERLEŞMELERDE GEREKLİ ÖNLEMLER ALINARAK TOPLUM VE MEKÂN GÜVENLİĞİ ARTIRILACAKTIR.

EYLEM 12.1.1: Belediye zabıta birimleri, polis teşkilatı ve ilgili diğer birimler arasında toplumsal düzeni sağlamaya yönelik işbirliği ve koordinasyon mekanizması kurulacaktır.			
Açıklama: Güvensiz ve tehlikeli ortamlar kentlerde yaşayanların hayat kalitesini etkilediğinden yerel yönetimler, polis ve diğer kurumlar arasında etkin bir işbirliği sağlanması gerekmektedir. Ayrıca, suç oluşmadan önce kent çeperleri veya çöküntü alanlarındaki yerleşim birimlerinde sosyal desteğin ve izlemenin yapılmasına ihtiyaç duyulmaktadır.			
EYLEM DÖNEMİNDE GEREKLİ ÇALIŞMALAR YAPILMIŞTIR.			
Sorumlu kuruluş	İlgili kuruluşlar	Gerçekleşme dönemi	Eylem türü
İçişleri Bakanlığı	Belediyeler, Üniversiteler, Meslek Odaları	2010-2023	KG

Yapılan Çalışmalar:

Belediye zabıta birimleri, polis teşkilatı ve ilgili diğer birimler arasında toplumsal düzeni sağlamaya yönelik işbirliği ve koordinasyon mekanizması oluşturulmasına ilişkin olarak, Asayiş Dairesi Başkanlığı bünyesinde, 15.06.2009 tarihli Bakanlık Olur'u ile Toplum Destekli Polislik (TDP) Şube Müdürlüğü kurulmuştur. TDP hizmetleri, Belediyelerle işbirliği içerisinde sürdürülmekte olup, İçişleri Bakanlığınca takip edilmektedir.

EYLEM 12.1.2: "Güvenli yerleşme tasarım rehberi" hazırlanacaktır.			
Açıklama: Kamusal alanlar ile toplumun kullanımına açık mekânların; nitelikli, güvenli ve dezavantajlı grupların kullanımına elverişli ve riskleri azaltacak biçimde planlanması ve tasarlanmasına yönelik ilke, standart ve ölçütleri kapsayan bir rehber hazırlanması önerilmektedir.			

Sorumlu kuruluş	İlgili kuruluşlar	Gerçekleşme dönemi	Eylem türü
Çevre ve Şehircilik Bakanlığı	Başbakanlık Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığı, İçişleri Bakanlığı, Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı, Belediyeler, İl Özel İdareleri, Üniversiteler, Meslek Odaları	2010-2014	KG

Yapılan Çalışmalar:

Çevre ve Şehircilik Bakanlığınca "Kentsel Tasarım Projeleri ile Güvenli Kentsel Mekânların Oluşturulmasına Yönelik Yöntemlerin Geliştirilmesi" projesi 2017 Kamu Yatırımı Proje tekliflerinde sunulmuş ancak, projenin sakınım/risk azaltımı planlaması çalışmaları kapsamında ele alınmasına karar verilmiştir.

Hedef 13: Kent Kimliğini Korumak ve Geliştirmek

STRATEJİ 13.1: KENTSEL MEKÂNIN PLANLANMASI VE TASARIMINDA; KENTE AİT TARİHSEL, DOĞAL, KÜLTÜREL DOKU VE ÖGELERİN KENT KİMLİĞİNİN AYRILMAZ PARÇASI OLDUĞUNU BENİMSEYEN, GÜÇLENDİRİP, YAŞATAN BİR İÇERİK VE PROGRAM OLUŞTURULMASI SAĞLANACAKTIR.

EYLEM 13.1.2: Ulusal düzeyde Şehircilik ve Planlama Müzesi oluşturulacaktır.			
Açıklama: Ulusal düzeyde Şehircilik ve Planlama Müzesi oluşturulması, kent arşivlerinin koruma altına alınması, kültürel miras envanterinin çıkartılması, kent mimarlık atlaslarının hazırlanması gerekli görülmektedir.			
Sorumlu kuruluş	İlgili kuruluşlar	Gerçekleşme dönemi	Eylem türü
Çevre ve Şehircilik Bakanlığı	Kültür ve Turizm Bakanlığı, Belediyeler, İl Özel İdareleri, Üniversiteler, Meslek Odaları	2010-2014	KG

Yapılan Çalışmalar:

Çevre ve Şehircilik Bakanlığınca Orta Vadeli Plan (OVP) çerçevesindeki tasarruf politikaları çerçevesinde yeni bir yapı, organizasyon ve teşkilatlanma harcamaları yapılamadığından bu aşamada "Şehircilik ve Planlama Müzesi" kurulamamaktadır.

Hedef 14: Kentlerde, Çevre Duyarlı Bir Yaşam Ortamı Oluşturmak

STRATEJİ 14.1: YERLEŞMELERİN PLANLANMASINDA, DOĞAL KAYNAKLARIN SÜRDÜRÜLEBİLİR KULLANIMINI, EKOLOJİK DENGİNİN KORUNMASINI, KİRLİLİĞİN ÖNLENMESİNİ, ENERJİ VERİMLİLİĞİNİ VE ÇEVRE DUYARLILIĞINI DİKKATE ALAN YAKLAŞIMLAR BENİMSENECEKTİR.

EYLEM 14.1.1: Hava, su ve toprak kirliliğini ölçme, izleme ve bilgilendirme alt yapısı geliştirilecektir.			
Açıklama: Hava, su ve toprak kirliliğini uluslararası parametreler çerçevesinde sürekli olarak ölçmek üzere var olan teknolojik altyapının güçlendirilmesi, eksik olan yerlerde gerekli sistemin oluşturulması ve izlenmesi gerekli görülmektedir.			
Sorumlu kuruluş	İlgili kuruluşlar	Gerçekleşme dönemi	Eylem türü
Orman ve Su İşleri Bakanlığı	Valilikler, Belediyeler, TÜİK	2010 -2014	KG

Yapılan Çalışmalar:

Orman ve Su İşleri Bakanlığı DSİ Genel Müdürlüğü'nce 1979'dan beri su kalitesi izleme çalışmalarını yürütmektedir. 2010-2014 yılları arasında 1375 noktada bu çalışmaları yürütmüş olup sonuçlar DSİ Su Veri Tabanına aktarılmıştır.

2014 yılı ve sonrasında Su Yönetimi Genel Müdürlüğü tarafından hazırlanan Su Kalitesi İzleme Programları DSİ Genel Müdürlüğünce ülkemizdeki tüm havzada yürütülmektedir.

Ulusal Su Bilgi Sistemi Projesi kapsamında Kuruluşumuza ait mevcut Su Veri Tabanı (DSİ-SVT) teknik özellikleri bakımından geliştirilmektedir.

Kuruluş, Gediz (6 adet) ve Meriç-Ergene Havzasında (8 adet) toplamda 14 noktada gerçek zamanlı (on-line) su kalitesi izleme istasyonu kurmayı planlamaktadır. Böylece toplamda on-line istasyon sayısı 23'e çıkarılacaktır.

İzleme kapsamında laboratuvar alt yapısı geliştirilmektedir. Bu kapsamda Merkez ve Bölge Laboratuvarlarına çeşitli cihazlar temin edilmektedir.

Türkiye'de 10 ayrı bölgede bulunan Otomatik Yağış Toplama Sistemlerinden gelen numuneler Asit Yağmurları Laboratuvarında analiz edilerek tüm numunelerde asitlik (pH), elektriksel iletkenlik, metal analizleri ile anyon ve katyon analizleri yapılmakta ve sınır ötesi kirlilik taşınımı tespit edilerek internet ortamında yayınlanmaktadır.

Bakanlık bilgisayarlarında operasyonel olarak çalıştırılan Kum ve Toz Fırtınası Tahmin Modeli (BSCDREAM8b) ile 72 saatlik tahminler üretilmekte ve internet ortamında günlük olarak yayınlanmaktadır.

2011-2014 yılları arasında yürütülen "Su Kalitesi İzleme Konusunda Kapasite Geliştirme AB Eşleştirme Projesi" kapsamında 6 pilot havza için Taslak Havza İzleme Programları hazırlanmış ve Bakanlığımız ve ilgili kurumların personelinin su kalitesi izleme ile ilgili kapasitesi geliştirilmiştir. Su Çerçeve Direktifi gerekliliklerine uygun olarak Ülkemizde akademik camianın dışında diğer kurum ve kuruluşlarca yapılmayan biyolojik ve hidromorfolojik izleme çalışmalarının da yapılmaya başlanması ile havza odaklı izleme çalışmalarının yürütülmesi açısından ilk adımların atıldığı söz konusu projenin çıktıları, Taslak Havza İzleme Programları, izleme konusunda Rehber Dokümanlar ve Ulusal Uygulama Planıdır.

2013-2015 yılları arasında yürütülen "Su Kalitesi İzleme Konusunda Kapasite Geliştirme AB Teknik Yardım Projesi" kapsamında Büyük Menderes Havzasında Su Çerçeve Direktifine uygun olarak izleme ve durum değerlendirme çalışmaları yürütülmüştür. Eşleştirme projesinde elde edilen bilgiler doğrultusunda, Su Çerçeve Direktifi gerekliliklerine uygun şekilde havza bazında izleme ve elde edilen veriler sonucunda havzanın mevcut durumunun biyolojik, hidromorfolojik ve kimyasal açıdan değerlendirilmesi yapılmış olup, kirlilik haritaları oluşturulmuştur.

2012-2013 yılları arasında Gediz, Akarçay, Sakarya, Susurluk ve Meriç-Ergene Havzalarında; 2013-2014 yılları arasında ise Antalya, Konya Kapalı, Küçük Menderes, Marmara, Kızılırmak Havzalarında

“Havza İzleme ve Referans Noktalarının Belirlenmesi Projesi” kapsamında, Su Çerçeve Direktifi kapsamında izleme yapılmış ve havzaların mevcut durumu ortaya konulmuştur. Proje ile ilk defa havza genelinde kimyasal, biyolojik ve hidromorfolojik kalite unsurları birlikte izlenmiş ve değerlendirilmiştir.

2012-2014 yılları arasında “Otomatik Sürekli Ölçüm İstasyonlarının Kurulması Projesi” kapsamında, Meriç-Ergene Havzasına 5 adet gerçek zamanlı ölçüm istasyonu kurulmuş ve Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü’ne devredilmiştir. Proje ile ilk defa havza ölçeğinde gerçek zamanlı veri toplanmış ve merkezi sisteme aktarılmıştır. Havzada meydana gelebilecek ani kalite değişimlerinin tespiti ve müdahale edilebilmesine olanak tanıyan bu sistemin, ülke geneline yayılması çalışmaları devam etmektedir.

2013-2014 yılları arasında “Su Kalitesi İzleme Konusunda Kapasite Geliştirme Projesi” nin Malzeme Temini Bileşeni kapsamında, Büyük Menderes Havzasına 4 adet gerçek zamanlı ölçüm istasyonları kurulmuştur ve Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü’ne devredilmiştir. Ayrıca bir adet GC-MS/MS ve bir adet LC-MS/MS temin edilmiş olup, izleme çalışmalarında kullanılmak üzere DSİ laboratuvarlarına devredilmiştir.

2013 - 2016 yılları arasında yürütülen “Ülkemize Özgü Su Kalitesi Ekolojik Değerlendirme Sisteminin Kurulması Projesi” ile 8 pilot havzada 1 yıllık izleme ve 25 havza için yapılan envanter çalışması sonucunda Ülkemize Özgü Ekolojik Değerlendirme Sisteminin altyapısı kurulmuştur. Proje ile ilk defa su kalitesi, konvansiyonel parametreler dışında, ekolojik durum değerlendirmesi yapılarak belirlenmiştir. Havzadaki ekolojik durumun ortaya konulabilmesi maksadıyla Ülkemize özgü biyolojik indeksler (metrikler) belirlenmiştir.

“Ulusal Su Bilgi Sistemi (USBS)” Projesi ile su konusunda çalışan farklı kurumlardaki verilerin tek bir merkezde toplanmasını hedefleyen bir altyapı oluşturulmaktadır. Proje; ulusal su politikamızın oluşturulması maksadıyla; suyu kalite, miktar, taşkın vb. tüm bileşenleri ile bütüncül bir yaklaşımla yönetilmesine hizmet edecektir. Bahse konu projede tasarım aşaması tamamlanarak geliştirme aşamasına geçilmiştir. Proje, 2012 yılında başlamış olup, 2017 yılı sonunda bitirilmesi planlanmaktadır.

Yüzeysel Sular ve Yeraltı Sularının İzlenmesine dair Yönetmelik (11.02.2014 tarih ve 28910 sayılı RG) ve Yerüstü Suları, Yeraltı Suları ve Sedimentten Numune Alma ve Biyolojik İzleme Tebliği (21.02.2015 tarih ve 29274 sayılı RG) yürürlüğe girmiştir. Söz konusu mevzuat düzenlemeleriyle Su Çerçeve Direktifi’nin izleme ile ilgili hususları tam olarak Ülkemiz mevzuatına uyumlaştırılmış olup, numune alma ve biyolojik örneklemede de standardizasyon sağlanmıştır.

Çevresel Etki Değerlendirmesi, İzin ve Denetim Genel Müdürlüğü’nce;

Su, atık su ve deniz izlemeleri:

2012 yılında debisi 10.000m³/gün olan Atık Su Arıtma Tesislerinin gerçek zamanlı olarak izlenmesine Genelge ile başlanmış, daha sonra sistemler geliştirilerek Sürekli Atık Su İzleme Tebliği 22 Mart 2015 tarih ve 29303 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir. Bu kapsamda 220 atık su arıtma tesisinin alıcı ortama deşarjları gerçek zamanlı olarak izlenmektedir.

Denizlerimizde kirliliğin tespiti ve değerlendirilmesi amacıyla ulusal ve uluslararası yükümlülükler kapsamında Denizlerde Bütünleşik İzleme Programı 2014-2016 yılları arasında Çevre ve Şehircilik Bakanlığınca TÜBİTAK/MAM koordinasyonunda 11 araştırma kurumu 3 araştırma gemisinin katılımı ile yürütülerek tüm denizlerimiz 76 değerlendirme birimi kapsamında 272 noktada izlenmiştir. İzleme sonuçlarının ilgili paydaşlarla değerlendirilmesi amacıyla 2016 yılında 1. Denizlerde İzleme ve Değerlendirme Sempozyumu düzenlenmiştir.

Bakanlıkca denizlerimizin izlenmesinde örnekleme, analiz metotları, analiz sonuçlarının değerlendirilmesi ve raporlamada standardizasyonun sağlanması amacıyla 2015-2016 döneminde TÜBİTAK/MAM’ın koordinasyonu ile izleme çalışmaları yapan paydaşlarla “Deniz İzlemelerinde

Standardizasyonun Sağlanması Projesi" yürütülmüş olup, uluslararası normlara uygun belirlenen tanımlayıcılar için 11 izleme klavuzu ve Deniz İzleme Strateji Belgesi hazırlanmıştır.

2012 yılında sanayileşme ve şehirleşme baskısı altında olan Ergene, Küçük Menderes, Gediz, Kuzey Ege (Bakırçay), Susurluk, Sakarya, 6 nehir havzasında Bakanlığımız Mobil Su ve Atık Su İzleme Laboratuvarları ve Gölbaşı Çevre Referans Laboratuvarımız ile Evsel ve Endüstriyel Kirlilik İzleme Programı (EKİP) başlatılmıştır. Program 2016 yılında tamamlanmış olup, yürütülen çalışma kapsamında nehirlerimizde 83 nokta mevsimsel olarak izlenmiş ve sıcak noktalar ile baskı unsurları analiz edilmiştir. EKİP programı sıcak noktalarda baskıların takibi olarak devam etmektedir.

Çevre Referans Laboratuvarının ölçüm ve analiz alt yapısının güçlendirilmesi:

Ülkemizde çevre sektöründe faaliyet gösteren özel ve kamuya ait laboratuvarları yetkilendirme görevini yürüten Çevre Referans Laboratuvarı sektöre öncü ve örnek olmak gayesiyle 2008 yılında Türk Akreditasyon Kurumu tarafından 52 parametre akredite edilmiş, 2016 yılında akredite parametre sayısını 520'ye çıkarmıştır.

2013 yılında Organik Analiz Laboratuvarı, İnorganik Analiz, ED-XRF Analiz, Dioksin-Furan Analiz Laboratuvarları ile Kimyasal Deponun revizyonu yaptırılmıştır. 2014 yılı içerisinde laboratuvarımıza dioksin-furan analizlerinin yapılmasına imkan sağlayan HR-GC/MS (Yüksek Çözünürlüklü Manyetik Alan Gaz Kromatografisi Kütle Spektrometresi) cihazı temin edilmiş ve AB Müktesebatında POP's kirleticilerinin en önemlisi ve en tehlikelisi olan dioksin furan kirliliğinin tespitine yönelik önemli bir adım atılmıştır. Çevre Mevzuatında yer alan dioksin furan analizinin laboratuvarımızda yapılmasıyla hem ülke kaynaklarının yurtdışına gitmesinin önüne geçilmiştir.

Laboratuvar revizyonu çalışmasının ikinci kısmı olan Genel Kimya I, Genel Kimya II, Yeterlilik Testi, AR-GE ve Numune Hazırlama Laboratuvarlarının revizyonu 2014 yılı sonunda tamamlanmış olup, Laboratuvarımız son teknoloji alt yapı ve güvenlik tedbirleri ile donatılarak, modernize edilmiştir.

Ülkemizde tehlikeli atıkların analizine yönelik çalışma yapan çevre laboratuvarı konusundaki açığı gidererek, Atık Mevzuatının daha etkin bir şekilde uygulanmasını sağlamak ve çevre sektöründe ülkemizde bir ilk olacak olan Atık Tanımlama ve Teşhis Laboratuvarını kurmak amacıyla çalışmalara başlanmıştır. Söz konusu analizlerin, her türlü teknik ve fiziksel altyapısı hazırlanmış olan laboratuvarımızda yapılması halinde, referans bir laboratuvar olmanın gereklerinin karşılanması yanında profesyonel anlamda tehlikelilik tespitinin yapılması ve tehlikelilik kaynaklarının araştırılarak önlemler alınması süreci de hızlandırılacaktır.

Hava kalitesinin izlenmesi:

2010 yılında çeşitli kurum ve kuruluşlara ait olan 20 adet hava kalitesi izleme istasyonu Ulusal Hava Kalitesi İzleme Ağı'na dahil edilmiştir.

2012 yılında; Samsun Temiz Hava Merkezi (THM)'ne bağlı 8 ilde hava kalitesi ön değerlendirme çalışmaları tamamlanmıştır. Ankara – Çubuk'ta yer alan ve uzun menzilli sınır aşan hava kirliliği ölçme amaçlı kurulan EMEP istasyonu yenilenmiştir.

2013 yılında; Marmara THM'ne bağlı 11 ilde 39 adet yeni hava kalitesi ölçüm istasyonu bir AB projesi ile kurulmuş ve bölgedeki kurum ve kuruluşlara ait istasyonlarla birlikte bölgedeki istasyon sayısı 77'ye yükselmiştir. Çeşitli kurum ve kuruluşlara ait olan 7 adet hava kalitesi izleme istasyonu ile 2 adet yeni mobil hava kalitesi izleme istasyonu Ulusal Hava Kalitesi İzleme Ağı'na dahil edilmiştir.

2014 yılında; İzmir THM'ne bağlı 6 ilde ve Erzurum THM'ne bağlı 11 ilde hava kalitesi ön değerlendirme çalışmaları tamamlanmıştır. Çeşitli kurum ve kuruluşlara ait olan 6 adet hava kalitesi izleme istasyonu Ulusal Hava Kalitesi İzleme Ağı'na dahil edilmiştir. Ulusal Hava Kalitesi İndeksi EPA standartları ve Ulusal Mevzuatımız sınır değerleri entegre edilerek oluşturulmuş ve www.havaizleme.gov.tr internet adresinden ve LED ekranlar aracılığıyla yayımlanmaya başlamıştır.

2015 yılında; Samsun THM’de 2012 yılında tamamlanan ön değerlendirme projesi sonucuna uygun olarak 20 adet yeni hava kalitesi ölçüm istasyonu kurulmuş, ölçülen parametre sayısı 2 (PM10, SO2)’den 6 (PM10, PM2.5, NOx, SO2, O3, CO)’ya çıkarılmıştır. Böylece Samsun THM’ye bağlı 8 ilde toplam hava kalitesi ölçüm istasyonu sayısı 29’a ulaşmıştır.

Ankara THM’ne bağlı 13 ilde hava kalitesi ön değerlendirme çalışmaları tamamlanmıştır. Ankara THM’ye bağlı yeni istasyonların kurulumu çalışmalarına 2017 yılında başlanması planlanmaktadır.

Diyarbakır THM’ne bağlı 15 ilde hava kalitesi ön değerlendirme çalışmaları başlamış olup devam etmektedir.

Konya, Adana ve Erzurum THM’leri hizmet binaları tamamlanmıştır.

2016 yılında; İzmir THM’de ve Erzurum THM’de 2013 yılında tamamlanan ön değerlendirme projelerinin sonuçlarına uygun olarak yeni hava kalitesi ölçüm istasyonları kurulum çalışmaları tamamlanmıştır. Bu kapsamda İzmir THM’de kurulan 39 adet yeni istasyon ile bölgede mevcut 16 adet istasyonun sayısı 55’e çıkarılmıştır. Erzurum THM’de kurulan 16 adet yeni istasyon ile bölgede mevcut 12 adet istasyonun sayısı 28’e çıkarılmıştır.

Konya THM’ne bağlı 10 ilde ve Adana THM’ne bağlı 7 ilde hava kalitesi ön değerlendirme çalışmaları tamamlanmıştır. Yeni istasyonların kurulum çalışmalarına 2017 yılında başlanması planlanmaktadır.

Endüstriyel tesislerden kaynaklanan hava kirliliğinin izlenmesi:

Sanayi tesislerinden kaynaklanan hava kirliliği 12.10.2011 tarih ve 28082 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe giren “Sürekli Emisyon Ölçüm Sistemleri Tebliği” ile belirlenen kurallar çerçevesinde uluslararası standartlara uygun olarak izlenmektedir. Ülke genelinde 259 tesise ait toplam 580 baca gerçek zamanlı izlenmekte denetimlere ve çevre yatırımlarına düzenli veri sağlanmaktadır.

Veri Yönetimi ve Bilgi Sisteminin Güçlendirilmesi:

Sürekli izleme sistemlerinden elde edilen verilerin yönetimi ve bilgiye dönüştürülmesi amacıyla 2016 yılında “Ölçüm Sistemlerinin Standardizasyon, Entegrasyon ve Modernizasyonu” projesi İTÜ Tarım ve Çevre Bilişimi Uygulama ve Araştırma Merkezi (TARBİL) ile imzalanan işbirliği protokolü ile başlatılmıştır. Proje ile Sürekli İzleme Sistemi Yazılımı geliştirilerek Sürekli İzleme Merkezi kurulması hedeflenmektedir.

EYLEM 14.1.4: Enerji etkin ve iklim duyarlı yerleşme stratejileri hazırlanacaktır.

EYLEM DÖNEMİNDE GEREKLİ ÇALIŞMALAR YAPILMIŞTIR.

Açıklama: Yerleşmelerde iklim değişikliğine yönelik uyum ve azaltım stratejileri geliştirilecek, planlama ve yapılaşmaya yönelik usul ve esaslar belirlenecektir.

Sorumlu kuruluş	İlgili kuruluşlar	Gerçekleşme dönemi	Eylem türü
Çevre ve Şehircilik Bakanlığı	Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı, Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı, Kalkınma Bakanlığı, TÜBİTAK, Belediyeler, Üniversiteler	2010 -2023	KG

Yapılan Çalışmalar:

Çevre ve Şehircilik Bakanlığı Mesleki Hizmetler Genel Müdürlüğü’nce 08.12.2014 tarih ve 29199 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren “Sürdürülebilir Yeşil Bina İle Sürdürülebilir Yerleşmelerin Belgelendirilmesine Dair Yönetmelik” yayınlanmıştır. Yönetmelik kapsamında; Türkiye koşullarına göre sürdürülebilir yeşil bina ile sürdürülebilir yerleşmelerin belgelendirmesinde

kullanılacak zorunlu performans göstergelerini içeren “Temel Değerlendirme Kılavuzu” ile sürdürülebilir yeşil bina ile sürdürülebilir yerleşmelerin belgelendirme sisteminin online olarak işletilmesi için kullanılacak “Ulusal Yeşil Bina Bilgi Sistemi” yazılım programı, İstanbul Teknik Üniversitesi ile 26.02.2016 tarihinde imzalanan protokol kapsamında hazırlanmaktadır.

Çevre Yönetimi Genel Müdürlüğü’nce;

- 2010 yılında Ulusal İklim Değişikliği Stratejisi yayımlamıştır.
- 2011 yılında da Ulusal İklim Değişikliği Eylem Planı yayımlamıştır.
- 2011 yılında İklim Değişikliğine Uyum Stratejisi ve Eylem Planı yayımlamıştır.

Altyapı ve Kentsel Dönüşüm Hizmetleri Genel Müdürlüğü’nce yerleşim alanlarımızı daha az enerji tüketen ve ihtiyaç duyduğu enerjiyi kendi içerisinde yenilenebilir enerji kaynaklarından üretebilmesini sağlayan, iklim duyarlı Sürdürülebilir Performanslı Kentsel Dönüşüm (SüPerKent) Standartları hazırlanmış olup, makam onayı beklenmektedir. Ayrıca ülkemiz genelinde kentsel dönüşümün bir bütün olarak ele alınmasını sağlayacak Ulusal Strateji Belgesi de hazırlanmıştır.

Hedef 15: Göç Veren Yerleşmeleri ve Kırsal Kesimi Güçlendirerek Göçü Yönlendirmek

STRATEJİ 15.1: GÖÇÜN AZALTILABİLMESİ İÇİN; KÜÇÜK VE ORTA ÖLÇEKLİ YERLEŞMELER İLE KIRSAL KESİMDE, EKONOMİK FAALİYETLERİN VE İSTİHDAMIN ARTIRILMASI, YAŞAM VE MEKÂN KALİTESİNİN İYİLEŞTİRİLMESİ DESTEKLENECEKTİR.

EYLEM 15.1.1: Merkez köyler ve benzeri yerleşme uygulamaları yaygınlaştırılacaktır.			
Açıklama: Merkez köy, köy kent veya tarım kentleri gibi uygulamalar yaygınlaştırılarak, ekonomik ve toplumsal gelişmeleri sağlanacaktır.			
Sorumlu kuruluş	İlgili kuruluşlar	Gerçekleşme dönemi	Eylem türü
İçişleri Bakanlığı	Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı Çevre ve Şehircilik Bakanlığı, GAP İdaresi	2015-2017	KY

Yapılan Çalışmalar:

İçişleri Bakanlığınca; Türkiye’de Yerel Yönetim Reformunun Kurumsallaştırılması Programı (LAR III) Projesi ve Büyükşehir Belediyelerinin Hizmet Sunum Yöntemlerinin Geliştirilmesi Projesi kapsamında çalışmalar devam etmektedir.

EYLEM 15.1.2: Kırsal kesimde üreticilerin teşvik edilmesi için yeni mekanizmalar ve araçlar geliştirilecektir.			
Açıklama: Kırsal alanda entegre üretim ve kooperatifler yoluyla üreticilerin teşvik edilmesi gerekmektedir. Kırsal yerleşmelerde tüm alt faaliyet dalları itibarıyla tarım sektörünün, tarımsal sanayinin ve organik tarımın teşvik edilmesinde yarar görülmektedir.			
Sorumlu kuruluş	İlgili kuruluşlar	Gerçekleşme dönemi	Eylem türü

Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı	Sanayi ve Ticaret Bakanlığı, Kalkınma Bakanlığı, İl Özel İdareleri, Kalkınma Ajansları, Kooperatifler ve Kooperatif Birlikleri, KOSGEB	2010-2014	MD, KG
--------------------------------------	--	-----------	--------

Yapılan Çalışmalar:

Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığınca; Kırsal Kalkınma Planı kapsamında çalışmalar sürdürülmektedir. Ayrıca Plansız Alanlar İmar Yönetmeliğinde yer alan "Tarımsal Amaçlı Yapı Tarifinin Düzenlenmesine Yönelik Eylem Planı" ve "Tarımsal Amaçlı Yapılar Tanım Taslağı" hazırlanmıştır. Çevre ve Şehircilik Bakanlığı ve ilgili diğer kurumlarla çalışmalar sürdürülecektir.

EYLEM 15.1.3: Kırsal kesimde tarım dışı ekonomik faaliyetlerin geliştirilmesine ve çeşitlendirilmesine yönelik çalışmalar yapılacaktır.			
Açıklama: Kırsal alanda tarım dışı ekonomik faaliyetlerin geliştirilmesi ve istihdamın artırılabilmesi için; el sanatlarının geliştirilerek ahşap ürünler (elbise askılıkları, mutfak malzemeleri, süs eşyaları gibi günlük hayatta kullanılacak eşyaların) üretilmesi, oymacılık, kakmacılık, madeni eşyalar, kilim, dokumacılık, yöresel organik tekstil ürünleri gibi geleneksel el sanatlarının geliştirilmesine yönelik eğitim programlarının hazırlanması, gıda ürünleri ambalajlanması, konservecilik gibi sağlıklı ürünler üretip pazarlanması, termal ısıtılmalı seracılık, çiçekçilik ile agro ve eko turizm gibi alanlara öncelik verilmesinde fayda görülmektedir.			
Sorumlu kuruluş	İlgili kuruluşlar	Gerçekleşme dönemi	Eylem türü
Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı	Kültür ve Turizm Bakanlığı, Milli Eğitim Bakanlığı, Kalkınma Bakanlığı, Valilikler, Kalkınma Ajansları, İl Özel İdareleri, Kaymakamlıklar, STK'lar	2010-2014	KG

Yapılan Çalışmalar:

Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığınca Kırsal Kalkınma Planı kapsamında çalışmalar sürdürülmektedir. Ayrıca;

- Diyarbakır Batman Siirt Kalkınma Projesi kapsamında Diyarbakır ilinde İpekböcekçiliği yetiştiriciliğini desteklerken, kırsalda kadın istihdama katkıda bulunmak amacıyla 4 adet dokuma atölyesinin kurulumu için gerekli makine ekipman alımı için destek verilmiştir. Tarım dışı yatırım desteklenmiştir.
- Diyarbakır Batman Siirt Kalkınma Projesi kapsamında, sürü yöneticileri eğitilmiş, çeşitli konularda 54 vatandaşa mesleki eğitim kursları düzenlenmiştir. İpek dokuma atölyeleri, mesleki kurs ve eğitimlere projeden 350.000 TL destek verilmiştir.
- Diyarbakır Batman Siirt Kalkınma Projesi kapsamında Batman ilinde çilek yetiştiriciliğine hibe desteği verilerek 1000 dekarın üzerinde çilek ekim alanı oluşturulmuştur. Bu alanlar için projeden yaklaşık 3.4 milyon TL destek verilmiştir. Bu üretim dolaylı olarak bölgede 3 adet kasa ve çeşitli paketleme ünitelerinin kurulumunu sağlamış ve tarım dışı istihdama katkıda bulunmuştur.

Hedef 16: Kentlerde Toplumsal Dayanışmayı, Bütünleşmeyi ve Hoşgörüyü Artırmak

STRATEJİ 16.1: KENTTE YAŞAYANLARIN MEKÂN VE YAŞAM KOŞULLARI ARASINDAKİ FARKLARIN, SOSYAL VE MEKÂNSAL YAPILARIN UYUMLAŞTIRILMASI YOLUYLA AZALTILMASI SAĞLANACAKTIR.

EYLEM 16.1.3: Toplumsal ayrışmayı ve yalnızlaşmayı önleyecek mekânsal planlama ve toplumsal bütünleşme konulu çalışmalara ağırlık verilecektir.			
Açıklama: Kent ölçeğinde yapılacak mekânsal planlarda toplumsal ayrışmayı ve yalnızlaşmayı önleyecek fiziki plan önlemlerinin neler olduğunun araştırılarak, sonuçlarının planlama yapan kurum ve kuruluşlara yansıtılması önerilmektedir.			
Sorumlu kuruluş	İlgili kuruluşlar	Gerçekleşme dönemi	Eylem türü
YÖK	Çevre ve Şehircilik Bakanlığı, Kalkınma Bakanlığı, TÜBİTAK, Üniversiteler, STK'lar	2010-2014	KG

Yapılan Çalışmalar:

Yüksek Öğrenim Kurumu'nca üniversitelerimizde toplumsal ayrışma ve yalnızlaşmayı önleyecek mekânsal planlama ve toplumsal bütünleşme konulu birçok lisansüstü tezin başarıyla tamamlandığı ve birçok yüksek lisans tezin devam ettiği; bu konuda üniversitelerin ilgili bölümlerdeki akademisyenlerin araştırma projeleri yapmak üzere Bilimsel Araştırma Projelerine (BAP) ve TÜBİTAK gibi üniversite dışı kaynaklara başvurduğu, destekler aldığı belirtilmiştir. Ayrıca, üniversitelerde ilgili bölümlerde lisans ve lisansüstü seviyede uygulanmakta olan eğitim-öğretim müfredatlarında bu konulara yer verilmektedir.

EYLEM 16.1.4: Kent Konseyleri güçlendirilecektir.			
Açıklama: Kent Konseylerini düzenleyen mevzuatın gerekli mali ve idari düzenlemeler yapılarak gözden geçirilmesi, katılımın ve örgütlenmenin sokak, yapı adası, mahalle düzeyinden başlayarak daha yaygın ve tüm toplumsal kesimleri kapsayan biçime getirilmesi ve uygulamanın yaygınlaştırılması önem arz etmektedir.			
Sorumlu kuruluş	İlgili kuruluşlar	Gerçekleşme dönemi	Eylem türü
İçişleri Bakanlığı	Belediyeler, İl Özel İdareleri, Muhtarlıklar, Kent Konseyleri, STK'lar, Meslek Odaları	2010-2014	MD, KG

Yapılan Çalışmalar:

İçişleri Bakanlığınca; Avrupa Birliği Fonundan karşılanarak UNDP ile yapılacak olan "Türkiye'de Yerel Yönetim Reformunun Kurumsallaştırılması Programı (LAR III)" konulu projesi kapsamında Büyükşehir

belediye modelinin diğer belediyelerde uygulanabilirliğinin analizi yapılacaktır. Proje, 2017 yılı Mart ayında başlanacak olup, 24 ay içinde tamamlanması planlanmaktadır. Bu proje ile Türkiye’de etkin, kapsayıcı, hesap verilebilir ve katılımcı yerel yönetim anlayışının 2003-2013 yılları arasında gerçekleştirilen yerel yönetim kurumsallaştırılmasına destek verilerek tesis edilmesi planlanmaktadır. Proje Avrupa Birliği Delegasyonu tarafından onaylanmış olup, Merkezi Finans ve İhale Birimi ile sözleşme imzalanma aşamasındadır.

Hedef 17: Muhtaçların ve Dezavantajlı Grupların Kentsel Hizmetlerden Yararlanabilmesi için Gerekli Önlemleri Almak

STRATEJİ 17.1: KENTSEL HİZMETLERE ÖZÜRLÜ, YAŞLI, HAREKET KISITLIĞI OLAN ÖZEL İHTİYAÇ GRUPLARI GİBİ TOPLUMUN DEZAVANTAJLI KESİMLERİNİN DE ERİŞİLEBİLİRLİĞİ SAĞLANACAKTIR.

EYLEM 17.1.1: Kentsel hizmet alanlarının dezavantajlı grupların ihtiyaçlarına göre düzenlenmesi için standart geliştirilecektir.			
EYLEM TAMAMLANMIŞTIR.			
Açıklama: Kentsel hizmet alanlarının planlama ve tasarımında dezavantajlı grupların gözetilmesi önemli bir husus olup, “Herkes için kent” yaklaşımı kapsamında uluslararası çalışmalarla geliştirilen ilke ve esaslar dikkate alınarak tasarım standartları ve kılavuz geliştirilmesine ihtiyaç duyulmaktadır.			
Sorumlu kuruluş	İlgili kuruluşlar	Gerçekleşme dönemi	Eylem türü
Çevre ve Şehircilik Bakanlığı Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı	Ulaştırma Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığı, Belediyeler, İl Özel İdareleri, Üniversiteler, STK’lar	2010-2014	KG, MD

Yapılan Çalışmalar:

Çevre ve Şehircilik Bakanlığınca “Kentsel Mekânsal Standartlar Projesi”ni gerçekleştirmek üzere, yeterli donanımına sahip bir Üniversite ile Protokol imzalanma aşamasına gelinmiştir. Proje kapsamında, “kentsel, sosyal ve teknik altyapı” standartlarına ilişkin “standart çerçeve modellerinin” toplandığı birleşik bir “rehber” kitap hazırlanacak ve “Mahalle” ölçeğinde bir yerleşim alanının strateji dokümanlarının oluşturulması ile yürürlükteki mevcut stratejilerin bu doğrultuda güncellenmesi sağlanacaktır.

Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığınca Türk Standardları Enstitüsü tarafından kentsel hizmet alanlarının dezavantajlı grupların ihtiyaçlarına göre düzenlenmesine yönelik aşağıdaki standartlar geliştirilmiş olup, bu standartlar halen yürürlükte.

- TS 9111 Özürlüler ve hareket kısıtlılığı bulunan kişiler için binalarda ulaşılabilirlik gerekleri (Revizyon tarihi 22.11.2011)
- TS 12576 Şehir içi yollar - Kaldırım ve yaya geçitlerinde ulaşılabilirlik için yapısal önlemler ve işaretlemelerin tasarım kuralları (Revizyon tarihi 14.06.2012)
- TS ISO 23599 Görme özürlü veya az görenler için yardımcı mamuller - Hissedilebilir yürüme yüzeyi işaretleri (14.06.2012)
- TS 13536 TS ISO 23599’un uygulamasına yönelik tamamlayıcı standard (27.12.2012)

- TS EN 81-70/A1 Asansörler- Yapım ve montaj için güvenlik kuralları- Yolcu ve yük asansörleri için özel uygulamalar - Bölüm 70: Engelliler dâhil yolcu asansörleri için erişilebilirlik (21.06.2007)
- TS EN 81-41 Asansörler - Yapım ve montaj için güvenlik kuralları - İnsan ve yük taşınması için özel asansörler - Bölüm 41: Hareket engelli insanların kullanımı için düşey kaldırma platformları (21.02.2013)
- TS EN 81-82 Asansör-Yapım ve montaj için güvenlik kuralları - Mevcut asansörler - Bölüm 82 - Engelliler dahil mevcut asansörlere erişebilirliğin geliştirilmesi (13.02.2014)
- TS EN 81-70/A1 Asansörler- Yapım ve montaj için güvenlik kuralları- Yolcu ve yük asansörleri için özel uygulamalar bölüm 70: Engelliler dâhil insanların asansörlere erişebilirliği (27.09.2005)
- TS EN 81-70 Asansörler - Yapım ve montaj için güvenlik kuralları - Yolcu ve yük asansörleri için özel uygulamalar - bölüm 70: Engelliler dâhil yolcu asansörleri için erişilebilirlik (21.06.2007)
- TSE CEN/TS 81-76 Asansörler - Yapım ve montaj için güvenlik kuralları- Yolcu ve yük asansörleri için özel uygulamalar - Bölüm 76: Asansör kullanan engelli yolcuların tahiyesi (31.01.2012)
- TS EN 81-40 Asansörler - Yapım ve montaj için güvenlik kuralları - Yolcu ve yük asansörleri için özel uygulamalar - Bölüm 40:Hareket engelli yolcular için yürüyen merdivenler ve eğimli kaldırma platformları (19.01.2010)
- TS EN 81-41 Asansörler-Yapım ve montaj için güvenlik kuralları-İnsan ve yük taşınması için özel asansörler-Bölüm 41:Hareket engelli insanların kullanımı için dikey kaldırma platformları (12.04.2011)
- TS ISO 9386-2 Hareket engelliler için güç tahrikli kaldırma platformları - Emniyet, boyutlar ve işlevsel çalışma ile ilgili kurallar - Bölüm 2: Oturan kullanıcılar, ayakta duran kullanıcılar ve tekerlekli sandalye kullanıcıları için eğik bir düzlemde hareket eden güç tahrikli merdiven tipi asansörler (13.01.2011)
- TS ISO 9386-1 Hareket engelliler için güç tahrikli kaldırma platformları - Emniyet, boyutlar ve işlevsel çalışma ile ilgili kurallar - Bölüm 1: Düşey kaldırma platformları (13.01.2011)

Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığınca oluşturularak yürürlüğe giren “Erişilebilirlik İzleme ve Denetleme Yönetmeliği” ile mevcut binalar, açık alanlar (yaya kaldırımları, yaya geçitleri, otoparklar, halka açık telefon kulübeleri, halka açık tuvaletler, otoparklar, kent parkları) için erişilebilirlik gereklerini içeren denetleme formları bulunmaktadır.

STRATEJİ 17.2: SOSYAL YARDIMA İHTİYAÇ DUYNANLARIN BELİRLENİP İHTİYAÇLARININ KARŞILANARAK KENT YAŞAMINA KAZANDIRILMASI ÇALIŞMALARI DESTEKLENECEKTİR.

EYLEM 17.2.1: Sosyal yardıma ihtiyaç duyanların nesnel ölçütlerle belirlenmesi için araştırma yapılacaktır.			
EYLEM TAMAMLANMIŞTIR.			
Açıklama: İlgili merkezi yönetim birimlerinin denetiminde başta muhtarlıklar olmak üzere yerel yönetimlerle işbirliği içinde araştırmalar genişletilerek sosyal yardım ihtiyacı olan kişilere daha kapsamlı destek verilmesi gerekli görülmektedir.			
Sorumlu kuruluş	İlgili kuruluşlar	Gerçekleşme dönemi	Eylem türü
Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı	İçişleri Bakanlığı, Valilikler, Kaymakamlıklar, Muhtarlıklar	2010-2014	KG

Yapılan Çalışmalar:

Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığınca TÜBİTAK, TÜİK ve Kalkınma Bakanlığı ile işbirliği içinde Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığınca yürütülen “Sosyal Yardım Yararlanıcılarının Belirlenmesine Yönelik Puanlama Formülünün Geliştirilmesi Projesi” tamamlanmıştır. Proje kapsamında oluşturulan formüller Bütünleşik Yardım Sistemine entegre edilerek Karar Destek Mekanizması olarak adlandırılıp Sosyal Yardım Dayanışma Vakıflarının kullanımına sunulmuştur.

STRATEJİ 17.3: KENT YOKSULLUĞUNUN AZALTILABİLMESİ İÇİN MESLEKİ EĞİTİM VE BECERİ KAZANDIRMA PROGRAMLARINA ÖNCELİK VERİLMESİ, İSTİHDAM İMKÂNLARININ ARTIRILMASI, EVSİZLİK RİSKİNİ ÖNLEYİCİ TEDBİRLERİN ALINMASI SAĞLANACAKTIR.

EYLEM 17.3.2: Çalışan çocuklar ve sokakta yaşayan çocuklar için entegre koruma programları oluşturulacaktır.			
Açıklama: Çalışan, sokakta yaşayan veya yoksul kesimdeki çocuklara yönelik olarak eğitim desteği, barınma, sağlık, beslenme hizmetleri sunumu ile diğer kentsel donatılardan yararlanmalarını sağlayacak programlar oluşturulması ihtiyacı bulunmaktadır.			
Sorumlu kuruluş	İlgili kuruluşlar	Gerçekleşme dönemi	Eylem türü
Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı	Valilikler, İl Özel İdareleri, Kaymakamlıklar, Belediyeler	2010-2023	KG

Yapılan Çalışmalar:

Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığınca “Sokakta Yaşayan/Çalıştırılan Çocuklara Yönelik Hizmet Modeli” ile sokakta çalıştırılan, sokakta 24 saatini geçirip her türlü istismara açık olan, madde kullanan çocukların sokaktan çekilmesi, sosyal rehabilitasyonu sağlanarak aile yanına döndürülmesinin yapılması, madde bağımlılığı tedavilerinin yapılması, barınma, beslenme, giyim, sağlık, eğitim vb. tüm ihtiyaçların karşılanması sağlanmaktadır. Ayrıca çocukların toplumla yeniden bütünleştirilmesi sağlanarak sokağa yönelmelerinin önlenmesine yönelik tedbirler alınmaktadır. Model ile hizmetlerin sunumunda sorumluluk alanları ve görevleri belirlenen tüm kurumların eş güdüm içerisinde hizmet verilmesi sağlanmaktadır.

Ayrıca 5395 sayılı Çocuk Koruma Kanununun Uygulanmasında koordinasyonu sağlamak amacı ile Merkezi Koordinasyon ve İl-İlçe Koordinasyon birimleri oluşturulmuştur.

“Sokakta Yaşayan ve/veya Çalıştırılan Çocuklara Yönelik Hizmet Modeli” ile sokakta yaşayan/çalıştırılan çocukların, örgün veya mesleki eğitime dâhil edilmeleri ve ailelerinin yanına veya kurum bakımına yönlendirilerek, eğitimini tamamlamış ya da iş sahibi gençler olarak rehabilitasyonların tamamlanması amaçlanmaktadır. Ekonomik yoksunluk içinde olduğu belirlenen çocukların ailelerinin, sosyal yardım ile desteklenerek çocukların sokak ve iş yaşamından çekilmesi hedeflenmektedir.

Hedef 18: Mekânsal Planlama Süreç ve Kararlarında Katılım ve Denetimi Sağlamak

STRATEJİ 18.1: VATANDAŞLARIN MEKÂNSAL PLANLAMA SÜRECİNİN HER AŞAMASINA KATILIMI SAĞLANACAKTIR.

EYLEM 18.1.1: Karar süreçlerini yönlendirici katılım kılavuzları hazırlanacaktır.
--

Açıklama: Vatandaşların mekânsal planlama çalışmalarına katılım usul ve esaslarını ortaya koyan rehber dokümanlara ihtiyaç vardır. Bu tür bir çalışmada bilgi ve iletişim teknolojilerinden azami ölçüde faydalanılması, bilgilendirme ve izleme süreçlerinin tanımlanması ve sürecin kurumsallaşması ihtiyacı gözetilmelidir. Mahalle muhtarlarının, apartman ve site yönetimlerinin, yerel yönetimlerde ve kent konseyleri ile oluşturulacak yeni mekanizmalarda dikkate alınmasında yarar görülmektedir.

Sorumlu kuruluş	İlgili kuruluşlar	Gerçekleşme dönemi	Eylem türü
İçişleri Bakanlığı	Çevre ve Şehircilik Bakanlığı Üniversiteler, Belediyeler, İl Özel İdareleri, Mahalle Muhtarları, Meslek Odaları, STK'lar	2010-2014	KG

Yapılan Çalışmalar:

İçişleri Bakanlığınca; Belediyelerin, belediye faaliyetleri, organlarının aldığı kararları, imar programları, imar planları ve değişiklikleri, her türlü ilanlar ile personel durumu, faaliyet ve denetim raporlarının belediyelerin kuracağı internet sitesinde yayımlanması hususunda 5393 sayılı Belediye Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Taslağı hazırlanmıştır.

Hedef 19: Kent Kültürünü, Kentlilik Bilincini, Aidiyet Duygusunu Geliştirmek ve Kentli Hakları Konusunda Farkındalık Oluşturmak

STRATEJİ 19.1: KENT KÜLTÜRÜ, AİDİYET DUYGUSU VE KENTLİ HAKLARINI KORUYAN EĞİTİM PROGRAMLARI VE KÜLTÜREL ETKİNLİKLER DESTELENECEKTİR.

EYLEM 19.1.1: Kentlilik bilinci farkındalık eğitim programları hazırlanacaktır.

Açıklama: Örgün eğitim çağındaki öğrencilere, çocuklara ve gençlere yönelik kendi yaşadıkları kentin kültürel mirasına ilişkin bilgiler veren, kentlilik bilinci, sahiplilik, katılım kültürü ve kent kimliği konularında müfredat, seminer ve sosyal etkinlik programları hazırlanması gerekli görülmektedir.

EYLEM DÖNEMİNDE GEREKLİ ÇALIŞMALAR YAPILMIŞTIR.

Sorumlu kuruluş	İlgili kuruluşlar	Gerçekleşme dönemi	Eylem türü
Milli Eğitim Bakanlığı	İçişleri Bakanlığı, Çevre ve Şehircilik Bakanlığı, Kültür ve Turizm Bakanlığı, Valilikler, Belediyeler, Medya Kuruluşları, STK'lar	2010-2023	KG

Yapılan Çalışmalar:

Milli Eğitim Bakanlığınca 02 Ocak 2016 tarihinde yayınlanan "Türkiye Yeterlilikler Çerçevesi" referans alınarak, Yaygın Eğitim Kurumlarında uygulanan programların revize çalışmaları devam etmektedir. Revize çalışmaları kapsamında Çevre Eğitimi Programı içerisine Kentlilik Bilinci ile ilgili kazanımlar yerleştirilmesi planlanmıştır.

Bakanlık düzeyinde daha önce koordinesi mülga Ticaret ve Turizm Öğretimi Genel Müdürlüğünce sürdürülen çalışmayla “KENTGES Bütünleşik Kentsel Gelişme Stratejisi ve Eylem Planı” konulu Genelgesi (14.03.2011 tarih ve 2011/17 No’lu Genelge) Ortaöğretim Genel Müdürlüğü personeline duyurulmuştur.

Ortaöğretim kurumlarında uygulanmakta olan Tarih, Çağdaş Türk ve Dünya Tarihi, Coğrafya, Sosyoloji, Sosyal Bilim Çalışmaları, Sanat Eserlerini İnceleme, Estetik, Sanat Tarihi ve Sosyal Etkinlik derslerine ait öğretim programlarında kentlilik bilincine yönelik konulara yer verilmektedir.

İlköğretim ve Ortaöğretim Kurumları Sosyal Etkinlikler Yönetmeliğinin 4. maddesinde ve 30. maddesinde bu konudaki çalışmalara yer verilmektedir.

Din Öğretimi Genel Müdürlüğüne bağlı okullardaki öğrencilere belediye ile işbirliği içinde yaşadıkları kentin kültürel mirasına ilişkin tarihi mekânların ziyareti, müfredatın, kentlilik bilincinin oluşturulması için zenginleştirilmesi, seminer, yarışma ve sosyal etkinliklerin bu bilinç gözetilerek düzenlenmesi yapılmaktadır.

Ayrıca, eylem maddesi ilköğretim ve ortaöğretim kurumlarında uygulanmakta olan öğretim programlarının ve haftalık ders çizelgesinin güncellenmesi çalışmalarında değerlendirilmeye alınacaktır.

ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK BAKANLIĞI
MEKÂNSAL PLANLAMA GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

KENTGES İzleme Birimi
Mustafa Kemal Mahallesi
Eskişehir Devlet Yolu (Dumlupınar Bulvarı)
9. km. No: 278 Çankaya / Ankara
Tel: 0312 410 2311, 2313, 2377
Faks: 0312 287 4923
E-posta: kentges@csb.gov.tr
İnternet adresi: <http://www.kentges.gov.tr>